БУТУН ДУН'Ё ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТ (большевик)ЛАР ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 168 (6715)
20 ИЮЛЬ ПАЙШАНБА 1950 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

Шаҳар ва қишлоқларимизнинг миллионларча меҳнаткаши тинчлик вахтасида туриб ишламоқда. Улар ўзларининг фидокорона меҳнатлари блан Совет Иттифоқининг қудратини янада мустаҳкамламоқдалар.

Яшасин сулҳпарвар улуғ совет Ватанимиз!

Партиясиз активлар ўртасида ишлашни яхшилайлик

Ташкилотчиси ва илҳомчиси улуғ Ленин ва улуғ Сталин бўлган большевиклар партияси совет халқининг синалган авангарди ва совет давлатининг раҳбарлик қилувчи кучидир. Большевиклар партиясининг а'золари совет халқининг энг яхши фарзандлари бўлиб, коммунизм қурилишининг илғор курашчиларидир. Улар ўзларининг бутун ҳаётини халқ манфаатларига, Ватанимизнинг қудратини янада мустаҳкамлашга, шон-шуҳратини оширишга бағишлагандирлар. Коммунистлар партияси совет халқидаги барча қаҳрамонлик, ҳалоллик ва олижанобликни, инсондаги барча энг яхши фазилатларни гавдалантиргандир.

Большевиклар партияси кучининг битмас ва туганмаслиги унинг халқ оммаси блан ҳардоим мустаҳкам алоқада бўлишидадир. «Большевиклар — деб ёзади ўртоқ Сталин,— бизга юнонлар афсонасидаги қаҳрамон Антейни эслатади деб ўйлайман. Большевиклар ҳам шунинг учун Антей сингари кучлидирларки, улар ўзларининг туққан, боққан ва тарбиялаган оналари блан, я'ни омма блан алоқаларини узмайдилар. Улар ўз оналари бўлган халқ блан алоқани узмас эканлар, енгилмас бўлиб қолиш учун барча имкониятларга эга бўлиб қоладилар.

Большевиклар раҳбарлигининг енгилмаслик сири мана шунда».

Партиямизнинг халқ оммаси блан алоқаси мамлакатимизда эксплоатация ва зулмни абадий йўқ қилган Улуғ Октябрь жангларида, ички душманларга қарши курашда, Ватан уруши фронтларида тўкилган қонлар блан янада мустаҳкамланди ва синовлардан ўтди.

Ўртоқ Сталин 1946 йил 9 февральда сайловчилар олдида сўзлаган тарихий нутқида бундай деган эди: «Партиясизлар блан коммунистлар шу бир коллективда яшаб, Ватанимизнинг қудратини мустаҳкамлаш учун бирга курашдилар, фронтларда Ватанимизнинг озодлиги ва шон-шавкати учун бирга жанг қилдилар ва қон тўкдилар. Мамлакатимиз душманларини енгиш учун курашдилар ва енгиб чиқдилар. Булар ўртасидаги фарқ фақат шуки, буларнинг бири партияда, бири партияда эмас. Аммо бу расмий фарқ. Партиялилар ҳам, партиясизлар ҳам умумий бир вазифани бажарадилар. Муҳими шунда».

Партия ташкилотлари улуғ Сталиннинг мана шу та'лимотларига амал қилиб кенг омма блан алоқаларини тобора мустаҳкамламоқдалар ва партиясизлар ўртасидан минг-минглаб активлар тарбиялаб етиштирмоқдалар. Бу активлар эса халқ блан партия ўртасидаги алоқани мустаҳкамлашда жонли восита бўлиб хизмат қилмоқдалар.

СССР Олий Советига бўлиб ўтган сайловлар халқ оммасининг сиёсий активлигини тобора оширди. Партиянинг омма ўртасидаги элчилари сифатида минглаб агитаторлар етишиб чиқди. Улар омма ўртасида сиёсий-тарбиявий ишларни олиб бордилар ва шу блан бирга ўзлари ҳам ўсдилар ва чиниқдилар.

Дун'ёда энг демократик совет ижтимоий тузумимиз ўз табиати блан миллионларни давлатни идора этишга актив жалб қилади, илгари «кўзга илинмай юрган» оддий кишиларнинг ташкилотчилик қобилиятини рўёбга чиқаради ва ўстиради. Шунинг натижасида биз ҳозир маҳаллий советлар, комсомол, касаба союз ва жамоат ташкилотлари атрофида уюшган сон-саноқсиз партиясиз активларга эгамиз.

Партия ташкилотлари ўзларининг омма ўртасида олиб борадиган барча ишларида даставвал мана шу партиясиз активларга суянадилар. Партиянинг барча қарорларини шулар орқали оммага етказадилар ва амалга оширадилар.

Партия ташкилотларимиз партиясиз активлар ўртасида ишлаш, уларни тарбиялаш соҳасида кейинги вақтларда кўпгина яхши тажрибаларга эга бўлдилар. «Ташсельмаш» завод партия ташкилотининг бу соҳадаги ишлари диққатга сазовордир. Завод партия ташкилоти теварагига 700 дан ортиқ активлар уюшган. Бу активлар кимлар? Булар касаба союзларининг группа ташкилотчилари, меҳнатни муҳофаза қилиш жамоат инспекторлари, цех комитети, завод комитети комиссиясининг а'золари, деворий газеталар атрофидаги ишчи мухбирлар, ниҳоят сон-саноқсиз стахановчилар, инженер-техник ходимлардир. Завод партия ташкилоти мана шу активларнинг кучидан тўла ва самарали фойдаланмоқда. Уларга топшириқлар бериб туради. Партиясиз активлар партия очиқ йиғилишларига чақирилади. Партия ташкилоти социалистик мусобақани янада кучайтириш, маҳсулотнинг сифатини яхшилаш, таннархини камайтириш юзасидан нималар қилиш кераклиги ҳақида шулар блан маслаҳатлашиб туради. Партия ташкилоти шу активлар орқали ишчилар ўртасида сиёсий-оммавий ишларни олиб боради. Завод касаба союзи ишҳақи комиссиясининг а'зоси формовшик Богданович, цех диспетчери Даминова ва бошқа партиясиз активлар ҳозир партия ташкилоти ишига катта ёрдам бермоқдалар.

Колхозларни ташкилий-хўжалик томонидан янада мустаҳкамлаш, пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун курашга юзлаб партиясиз активларни сафарбар қилаолган район партия ташкилотларининг иш тажрибаларидан ҳам кўплаб мисоллар келтириш мумкин.

Лекин бизда иккинчи бир турдаги раҳбар ходимлар ҳам бор. Булар партиясиз активлар ўртасида ишлашни менсимай, хўжалик ва маданий қурилиш соҳасидаги катта вазифаларни фақат партия ва совет аппарати ходимларининг кучи блангина амалга оширишга интиладилар. Активлардан фойдаланиш ўрнига ма'муриятчилик қиладилар.

Бухоро область Когон район партия комитети партиясиз активлар ўртасида ишлаш масалалари блан мутлақо шуғулланмайди. Район партия комитети секретарьлари партиясиз активларни, қишлоқ совети депутатлари, ўқитувчилар, хизматчилар, колхоз активларини уюштириб, ғўза парваришини кучайтиришга, мўл ҳосил етиштиришга сафарбар қилиш ўрнига бутун раҳбарликни «ўз қўлларига олиб», колхоздан-колхозга юрадилар. Когон районининг юзлаб партиясиз активларидан фойдаланмайдилар. Когон районининг йил сайин пахта тайёрлаш планини бажармаётганига, бу йил ҳам ғўза парваришида Бухоро областида энг кейинда қолишга ҳам сабаб шу.

Колхоз тузуми қишлоқларимизда сон-саноқсиз активларни тарбиялаб етиштирди. Маҳаллий советларнинг депутатлари, қишлоқ зиёлилари, маҳаллий совет ва хўжалик органларининг ходимлари, ниҳоят социалистик қишлоқ хўжалигимизда кун сайин кўпаётган мастерлар-буларнинг ҳаммаси қишлоқ партия ташкилотларининг мустаҳкам таянч кучидир.

Ўзбекистон партия ташкилотлари олдида ҳозирги вақтда жуда муҳим вазифалар турибди. Бу йил севикли Ватанимизга ҳарқачонгидан кўпроқ пахта етказиб беришимиз, ғалла, пилла тайёрлаш давлат планини тўла бажаришимиз, ҳамма саноат корхоналарида Октябрь революцияси 33 йиллиги шарафига социалистик мусобақани янада кучайтиришимиз керак. Партия ташкилотлари бу вазифаларни ўз атрофларидаги партиясиз активларни уюштирган, тарбиялаган ва улар сафини тобора кенгайтирган тақдирдагина муваффақиятли бажара оладилар.

Партия ташкилотлари активлар ўртасида сиёсий-тарбиявий ишларни кучайтиришлари, уларни ўқитиш блан бирга навбатдаги масалалар юзасидан улар блан тез-тез маслаҳатлашиб туришлари керак.

Партиясиз актив давлат ва хўжалик аппаратининг битмас-туганмас эҳтиёт кучидир. Совет ва хўжалик органларининг ҳозирги раҳбар ходимлари, моҳир ташкилотчилари мана шу партиясиз активлар ўртасидан етишиб чиққандир. Шунинг учун ҳам бу активларни авайлаб тарбиялаш, уларни амалий ишда чиниқтириш, совет, хўжалик органларига, колхозларнинг раҳбарлик ўринларига кўтариш, партия ташкилотларининг кундалик муҳим иши бўлмоғи керак.

Партиясиз активлар — партия ташкилотларининг таянч кучидир. Бу катта кучдан самарали фойдаланиш учун улар ўртасида ишлашни яхшилаш, уларни қунт блан тарбиялаш, сигналларига сезгирлик блан қулоқ солиш, маслаҳатларини пухта ҳисобга олиш, партия ташкилотларининг энг муҳим вазифасидир. Шундай қилганда биз олдимизда турган вазифаларни муваффақиятли суратда бажариш учун партиямизнинг қудратини, унинг халқ оммаси блан алоқасини янада мустаҳкамлаймиз, шаҳдам қадамлар блан коммунизм сари олға борамиз. Партия ва ўртоқ Сталин бизга шундай деб та'лим беради.

Ғўзалар чеканка қилинабошланди

Ўзбекистоннинг пахтакор совхозларида июль ойида ҳосил тўплаш муваффақиятли бормоқда. Пахтакор совхозларда ғўзалар ўрта ҳисоб блан беш марта культивация қилинди, уч марта чопилди ва уч марта суғорилди. Ҳозир ғўзаларни минерал ва маҳаллий ўғитлар блан учинчи марта озиқлантириш тамом бўлай деб қолди.

Ҳамма далаларда ғўза кўсаклай бошлади. 2-нчи «Далварзин» совхозида ғўза қаторлари ўтган йилдагига қараганда икки ҳафта илгари чатишиб кетди. Ғўзаларни чеканка қилишга киришилди. 1-нчи «Далварзин», 3-нчи «Боёвут» ва 8-нчи Избоскан совхозларида ҳам чеканка бошланди.

Республиканинг ҳамма колхозларида трактор культиваторлари унумли ишлаётир. «Универсал» тракторларга культивация вақтида ғўзаларни ҳимоя қиладиган асбоблар ўрнатилиши культивацияни тинмай давом этдиришга ёрдам бермоқда. (ЎзТАГ).

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИДА

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг шу йил 19 июльдаги 653-нчи сонли қарорига биноан, 1950 йил 20 август якшанба куни Тошкент шаҳар Сталин районидаги 3-нчи участканинг вазифасидан бўшаб кетган халқ судьяси ўрнига халқ судьяси сайланади.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИДА

Тошкент область Совети ижроия комитетининг шу йил 19 июльдаги 32/817 сонли қарорига биноан, 1950 йил 20 август якшанба куни Тошкент область Калинин районидаги 1-нчи участканинг вазифасидан бўшаб кетган халқ судьяси ўрнига халқ судьяси сайланади.

Совет халқи тинчлик учун овоз бериш блан сталинча ташқи сиёсатни якдил бўлиб ма'қулламоқда

Тинчлик вахтасида

Ўзбекистон пойтахтида Стокгольм Мурожаатига имзо тўплаш баланд руҳ блан ўтмоқда. Ҳамма корхона, муассаса, ўқув юртларида, маҳалла клубларида меҳнаткашларнинг катта йиғилишлари бўлмоқда. Тошкент меҳнаткашлари бу йиғилишларда Совет Ҳукумати, большевиклар партияси атрофига, халқларнинг улуғ доҳиси ўртоқ Сталин атрофига мустаҳкам жипслашганликларини яна бир марта намойиш қилмоқдалар. Мурожаатга бир жон-бир тан бўлиб қўл қўймоқдалар. Қурия халқининг озодлиги ва мустақиллигига қасд қилаётган америка-инглиз империалистларига нафрат блан норозилик билдирмоқдалар.

Сўнгги кунларда Тошкент шаҳрида меҳнаткашларнинг 800 дан ортиқ йиғилиши бўлиб ўтди. «Таштекстильмаш», «Ташсельмаш», электрокабель заводларида, «Қизил тонг» тикучилик фабрикасида ва бошқа корхоналарда меҳнаткашларнинг йиғилишлари айниқса баланд руҳ блан ўтди.

Тошкент тўқимачилари тинчлик вахтасида туриб ишлашга киришиб, урушдан кейинги сталинча бешйиллик планнинг охирги йил планини октябрь ойида бажаришга сўз бердилар. «Таштекстильмаш» заводининг коллективи умумий маҳсулот чиқариш бўйича йиллик планни Сталин Конституцияси кунигача бажариш мажбуриятини олди. Пойтахтдаги бошқа кўпгина саноат корхоналари ҳам ўз зиммаларига янги социалистик мажбуриятлар олдилар.

Завод ва фабрикаларнинг ишчилари, инженерлари, техниклари Совет давлатининг қудратини ошириш учун кучларини аямай ишлашга сўз бермоқдалар.

Стокгольм Мурожаатига имзо тўплаш кампанияси ўтказилиши муносабати блан Тошкентда оммавий-агитация ишлари кучайиб кетди. Ишчилар, хизматчилар орасида, шунингдек шаҳар аҳолиси ўртасида 13 мингдан ортиқ агитатор халқаро аҳвол, Қуриядаги воқиалар ҳақида докладлар қилмоқдалар, лекциялар ўқимоқдалар, сталинча тинчлик сиёсати ҳақида суҳбатлар ўтказмоқдалар.

СТАХАНОВЧИЛАРНИНГ МЕҲНАТ ЗАФАРЛАРИ

Чирчиқ шаҳар саноат корхоналарининг ишчилари, инженер-техник ходимлари Тинчлик тарафдорлари жаҳон конгресси Стокгольм мурожаатига меҳнат унумини тўхтовсиз ошириш блан жавоб бермоқдалар.

Сталин номли Меҳнат Қизил Байроқ орденли электрохимия комбинатининг коллективи мўл-кўл маҳсулот тайёрлаб чиқариш юзасидан оширилган мажбурият олди. Коллектив хўжалик йилининг иккинчи ярмида маҳсулот ишлаб чиқаришни 10 процент ошириш, электр қуввати, хомаш'ё ва бошқа асосий материалларни кўплаб тежаш, ихтиро'чилик таклифларини татбиқ қилиш ҳисобига камида 2 миллион сўм жамғарма бериш, айрим цехларни хўжалик ҳисобига кўчириш, иш сур'атини ошириш учун астойдил курашмоқда.

«Чирчиқсельмаш» заводининг цехларида стахановчилар қатори жуда тез ўсмоқда. Темирчилик-пресс цехида мастер Курносов, Яковлев ва Саперов ўртоқлар бошлиқ сменаларда ҳамма ишчилар нормаларини ошириб бажараётирлар. Илғор тунукачи ўртоқ Ларин шу кунларда иш сур'атини янада тезлаштириб юборди. У, ишлабчиқариш маданиятини ошириш, асбоб-ускуналар ҳамда материаллардан унумли фойдаланиш туфайли смена топшириғини 369 процентдан ошириб адо этмоқда. Темирчи Страхов, пўлат эритувчи Эшматов, токарь Ручкин ва бошқа ўнлаб стахановчи нуқул а'ло сифатли маҳсулот тайёрлаб чиқариш учун курашмоқда.

Шаҳардаги «Средазхиммаш» заводи, тикучилик ва пойафзал фабрикалари, паровоз-вагон ремонт депосининг коллективлари ҳам йиллик ишлабчиқариш планини Сталин Конституцияси куни — 5 декабрьгача бажариш учун социалистик мусобақани қизитиб юбордилар.

Р. ДАМИНОВ.

ТИНЧЛИК ИМЗОЛАРИ

(Мухбирларимизнинг хатларига обзор)

Республикамизнинг меҳнаткашлари СССР Олий Совети Сессиясининг Тинчлик тарафдорлари жаҳон конгресси Доимий Комитетининг Мурожаати ҳақидаги Баёнотини баланд руҳ ва якдиллик блан қарши олдилар. Ватанпарвар меҳнаткашлар Мурожаатга қўл қўйиш блан, жонажон Ватанимизнинг қудратини янада ошириш учун қўшимча мажбуриятлар олмоқдалар ва тинчлик вахтасида туриб ишлаб, ўз мажбуриятларини шараф блан бажармоқдалар.

Мухбирлардан **Ш. Абдужаббор** ва **А. Ҳайдаров** ўртоқлар, Андижон область, Хўжаобод район, Кўтарма қишлоқ советидаги «Социализм» колхози а'золарининг Мурожаатга қўл қўйишга бағишланган йиғилиши ғоят баланд руҳ блан ўтганини, колхозчилар пахта майдонининг ҳар гектаридан 30 ўрнига 40 центнердан ҳосил беришга ва'да қилганликларини, шунинг учун ҳам ҳозир ғўза қатор ораларида ишлаш қизғин бораётганини ёзадилар.

Самарқанддан мухбир **М. Власов,** ҳозир Самарқанд шаҳрида касаба союз йўли блан 422 агитатор, областьда эса 5.012 агитатор Стокгольм Мурожаатига имзо тўплашда қатнашаётганини, улар колхозларда, корхоналарда, маҳалла аҳолиси ўртасида Совет ҳукуматининг ленинча-сталинча тинчлик сиёсати, англия-америка агрессорларининг тинч қурия халқига қарши бошлаган қонли уруши, демократик давлатларнинг қудрати, мустаҳкамланиши ва шу сингари муҳим темаларда лекция ва докладлар қилаётганларини ёзади.

Мухбир **Ю. Нуриддинов** Наманган район, Қумқўрғон қишлоқ советидаги колхозларда Мурожаатга қўл қўйиш пахта далаларида қизғин меҳнат давом этаётган бир вақтга тўғри келганини ёзади. Шу қишлоқ советидаги Ворошилов номли колхозда бўлган йиғилишда 82 ёшли кекса пахтакор Мурод Искандаров сўзга чиқиб бундай деган:

— Азиз болаларим, мен Улуғ Ватан уруши даврида икки ўғлимдан ажрэлдим. Улар немис-фашистлар блан курашда, бизнинг тинчлигимизни сақлаб қолиш йўлида қаҳрамонларча ҳалок бўлдилар. Ҳали уларнинг доғи юрагимдан кетгани йўқ. Бундан буён урушнинг юзини кўрмайлик. Улуғ доҳи Сталин бор, албатта, урушнинг юзини кўрмаймиз. Биз тинчликни сақлаймиз десак — давлатимизга кўпроқ пахта етказиб берайлик. Ўртоқ Сталин бахтимизга яшасин ва узоқ йиллар омон бўлсин!

Муродотадан сўнг сўзга чиққан бригада бошлиғи С. Расулев бундай деди:

— Отанинг гаплари тўғри. Мен Мурожаатга жон-дилим блан қўл қўйиш блан, бригадам бўйича шартномадаги 30 ўрнига 40 центнердан ҳосил етказиб беришга қат'ий сўз бераман.

Қўқондан мухбир **В. Вохидовнинг** ёзишича, Қўқон районидаги Энгельс номли колхозда Мурожаатга қўл қўйишга бағишланган тантанали йиғилиш бўлиб ўтган. Йиғилишда Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ойшахон Йўлдошева сўзга чиқиб шундай деган:

— Мен Мурожаатга қўл қўйиш блан, Ватанимиз қудратини янада мустаҳкамлаш йўлида ишлаб, лавлагидан юқори ҳосил етиштириб, ўз зиммамга олган мажбуриятимни 200 процент қилиб адо этаман.

Янги клубда биринчи йиғилиш

Тошкент область, Чиноз район, Яллама қишлоқ советидаги Ленин номли колхоз правлениеси (раиси ўртоқ Асомова, бошланғич партия ташкилотининг секретари ўртоқ Аҳмедов) беш юз киши сиғадиган янги клуб биносини қуриб битказди.

Янги клуб очилиши олдидан колхозчиларнинг Стокгольм Мурожаатига қўл қўйишга бағишланган умумий йиғилиши бўлди.

Клуб деворлари шиорлар, плакатлар, фото-суратлар, партия ва ҳукумат раҳбарларининг портретлари блан безатилган. Ленин бурчагидаги стол устига кундалик янги газета, журналлар ва пахтачиликка оид бирнеча брошюра ҳамда Ленин ва Сталин Асарлари қўйилган.

Йиғилиш олдидан колхоз раиси ўртоқ Асомова сўзга чиқиб, колхоз эришган ғалабалар ҳақида гапирди. Сўнгра колхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ Аҳмедов Стокгольм Мурожаатига қўл қўйиш тўғрисида, урушга қарши тинчлик тўғрисида гапирди. Мурожаатга биринчи бўлиб юзцентнерчи звено бошлиғи комсомол а'зоси Турғун Қудабоев қўл қўйди ва йиғилишга тўпланган дўстларига қараб: — Ленин номли колхознинг биз ёш ленинчилари пахтадан мўл ҳосил етиштиришда астойдил меҳнат қилиш блан, янги-янги муваффақиятларга эришайлик, — деди.

Звено бошлиғи Мадумар Аҳмедов сўзга чиқиб бундай деди:

— Бу йил 10 гектар ернинг ҳар гектаридан 100 центнердан ҳосил олиш учун ғўза парваришини кучайтирдик, ғўзаларнинг кўп шона, гул ва кўсак тугиши ҳамда уларни сақлаб қолиш тадбирларини белгиладик. Биз тинчликнинг ҳимоячиларимиз.

Колхоз ҳосилот советининг раиси ўртоқ Элмуродов сўзга чиқиб бундай деди:

— Колхозимиз а'золари Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг «Июль ойида ғўза парваришини кучайтириш ва ҳосил тўплаш соҳасида кечиктириб бўлмайдиган тадбирлар тўғрисида»ги қарорини кенг муҳокама қилдилар.

Ҳарбир колхозчи июль ойида ғўзани икки марта чуқур чопиқ қилиш, икки марта саратон сувига қондириб суғориш, икки марта сифатли қилиб озиқлантириш мажбуриятини олиб, астойдил меҳнат қилиши зарур.

Ленин номли колхоз янги клубининг биносида Стокгольм Мурожаатига қўл қўйишга бағишланган йиғилиш зўр ватанпарварлик руҳида ўтди.

Э. ЮНУСОВ.

Тинчлик вахтасида туриб...

САМАРҚАНД, (ЎзТАГ). Самарқанддаги саноат корхоналарининг коллективлари тинчлик вахтасида туриб, муваффақиятли ишламоқдалар.

«Ҳужум» фабрикасининг ишчилари Стокгольм Мурожаатига қўл қўятуриб, маҳсулот ишлаб чиқаришни 5 процент ошириш ва ипак сифатини яхшилаш мажбуриятини олган эдилар. Ҳозир фабрика республикамиздаги шойи ишлаш корхоналарига графикдагидан 10 процент ошиқ ипак бермоқда. Фабрикада биринчи нав' пилла ишлаш пландагига нисбатан 6 процент ошди. Тинчлик вахтасида туриб ишлаш бошланганидан буён 200 килограмм хомаш'ё иқтисод қилинди.

«Серп и Молот» заводининг консервачилари ҳар куни планда белгилангандан ташқари 40 процент ошиқча маҳсулот бермоқдалар. Янги маринад цехининг коллективи планни икки ҳисса ошириб бажармоқда.

Тинчлик вахтасида туриб стахановча ишлаш бошланган кундан ҳозиргача мотор-ремонт заводи саккиз ойлик топшириқни бажариб қўйди. Қуючилар, токарьлар ва слесарьлар кунлик топшириқни бир ярим ҳиссадан адо этмоқдалар.

Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик илғорлари орден ва медальлар блан мукофотланди

СССР Олий Совети Президиумининг 1947 йил 17 сентябрьдаги, 1948 йил 24 апрель ва 2 июньдаги, 1949 йил 22 июньдаги Фармонларига мувофиқ, 1949 йилда **шоли, ер ёнғоқ, картошкадан** ва сувли ерларда **қанд лавлаги, каноп пояси** ва **каноп уруғидан** юқори ҳосил олганликлари, колхозлар эса ҳамма қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб бериш мажбуриятларини ва контрактация шартларини бажарганликлари, МТС қилган ишлар учун натура ҳақини тўлаб бўлганликлари ва 1950 йил кўкламида экиш учун етарли миқдорда барча экинлар уруғини жамғариб қўйганликлари учун СССР Олий Совети Президиумининг 1950 йил 12 июльдаги Фармонига мувофиқ Тошкент область қишлоқ хўжалик илғорларидан бир гуруҳи орден ва медальлар блан мукофотланди.

Ленин ордени блан Қорасув районидаги Охунбобоев номли 2-нчи колхознинг раиси **Қ. Абдувалиев,** Қуйичирчиқ районидаги Каганович номли колхознинг бригада бошлиғи **Д. Исматов,** Қорасув районидаги Охунбобоев номли 2-нчи колхознинг агрономи **Е. Я. Кузьмина,** Қуйичирчиқ районидаги «Гулистон» колхозининг бригада бошлиғи **И. Қулбеков,** Қуйичирчиқ районидаги «Гулистон» колхозининг звено бошлиғи **А. Мавлонов,** Қорасув районидаги Охунбобоев номли 2-нчи колхознинг звено бошлиғи **К. Мамажонов,** Қорасув районидаги Охунбобоев номли 2-нчи колхознинг звено бошлиғи **Н. Норов,** Қуйичирчиқ районидаги «Гулистон» колхозининг звено бошлиғи **К. Нурбоев,** Қорасув районидаги «8-нчи Март» колхозининг а'зоси **Пак Ин Себ,** Қорасув районидаги Охунбобоев номли 2-нчи колхознинг звено бошлиғи **С. Саидов,** Қорасув районидаги Охунбобоев номли 2-нчи колхознинг звено бошлиғи **У. Тошматов,** Қуйичирчиқ районидаги «Гулистон» колхозининг звено бошлиғи **А. Хаюмов** ўртоқлар мукофотландилар.

Меҳнат Қизил Байроқ ордени блан 31 киши, **«Шавкатли меҳнат учун» медали** блан 63 киши, **«Меҳнатда ўрнак кўрсатгани учун» медали** блан 59 киши мукофотланди.

☆

СССР Олий Совети Президиумининг 1948 йил 24 апрельдаги ва 2 июньдаги Фармонларига мувофиқ, 1949 йилда **тамакидан** ва сувли ерларда **қанд лавлагидан** юқори ҳосил олганликлари, колхозлар эса ҳамма қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб бериш мажбуриятларини ва контрактация шартларини бажарганликлари, МТС қилган ишлар учун натура ҳақини тўлаб бўлганликлари ва 1950 йил кўкламида экиш учун етарли миқдорда барча экинлар уруғини жамғариб қўйганликлари учун Самарқанд область қишлоқ хўжалик илғорларидан бир гуруҳи орден ва медальлар блан мукофотланди.

Ленин ордени блан Ургут районидаги Сталин номли колхознинг звено бошлиғи **Р. Ахроров,** Норпой районидаги Дзержинский номли колхознинг звено бошлиғи **М. Иброҳимов,** Ургут районидаги Сталин номли колхознинг звено бошлиғи **Д. Муҳторов,** Ургут районидаги «Деҳқон» колхозининг звено бошлиғи **Т. Раҳмонова,** Норпой районидаги «Қизил олтин» колхозининг звено бошлиғи **С. Ҳусанов,** Норпой районидаги Дзержинский номли колхознинг а'зоси **М. Эргашева** ўртоқлар мукофотландилар.

Меҳнат Қизил Байроқ ордени блан 19 киши, **«Шавкатли меҳнат учун» медали** блан 37 киши, **«Меҳнатда ўрнак кўрсатгани учун» медали** блан 32 киши мукофотланди. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ СЕССИЯСИ ШАРАФИГА

Оҳангарон кўмир кони 9-нчи шахтасининг ишчиси Н. Не'матуллин Ўзбекистон ССР Олий Совети сессияси шарафига бошланган социалистик мусобақага қўшилиб, кундалик нормани 150 процентдан ошириб бажармоқда. **Суратда:** ўртоқ Н. Нема'туллин.
А. Ашкинезер фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

МАНҒИТ ЁҒ ЗАВОДИ КОЛЛЕКТИВИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

УРГАНЧ, (**«Қизил Ўзбекистон» мухбиридан**). Манғит ёғ заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари Ўзбекистон ССР Олий Совети сессияси шарафига социалистик мусобақани кучайтириб, катта муваффақият қозондилар. Заводда фойдаланмаётган ички имкониятлар ахтариб топилди, ҳамма ресурслар ишга солинди, хомаш'ё ва электр қуввати тежаб-тергаб сарфланадиган қилинди. Бу тадбирлар натижасида заводда меҳнат унуми анча оширилди. Завод ярим йиллик планни муддатидан олдин 106 процент бажарди, июль ойида янада яхши ишлайбошлади. Ўртоқ Муҳиддинов бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси Ўзбекистон ССР Олий Совети сессияси шарафига социалистик мусобақани кучайтириб, 15 кунда бир ойлик нормани бажарди. Бекажон Маҳмудова, Розия Қурбонова ўртоқлар кунлик топшириқни 200 — 250 процентдан адо қилмоқдалар.

Завод коллективи 1950 йил ишлаб чиқариш программасини Улуғ Октябрь революциясининг 33 йиллиги кунигача бажариш мажбуриятини олиб, Хева ва Хўжайли (Қорақалпоғистон АССР) ёғ заводларини мусобақага чақирди.

М. ХУДОЙБЕРГАНОВ.

КОМБИНАТ РАЦИОНАЛИЗАТОРЛАРИНИНГ ҲИССАСИ

Сталин номли Тошкент тўқимачилик комбинатида рационализаторлик ва ихтиро'чилик ҳаракати тобора кенгаймоқда. Биринчи ярим йилда янги таклифларни жорий этиш ҳисобига икки миллион сўмдан кўпроқ маблағ тежалди.

Комбинатнинг иккинчи йигирув-тўқув фабрикасида новаторлар яхши муваффақиятларга эришмоқдалар. Улар қисқа вақт ичида 50 та таклиф киритдилар. Мастер ёрдамчиси ўртоқ Саарикиннинг банкаброш машинасида ишловчиларни янгича жойлаштириш ҳақидаги таклифи машинанинг бекор туришини 50 процент камайтиради. Мастер ўртоқ Тугов фильтерларни тозалашнинг янги усули ҳақида таклиф киритди. Бу усул йилига қарийб 20 минг сўмни тежаш имкониятини беради. Раницкий ва Аҳмедов ўртоқларнинг тараш машинаси чиқитлардан фойдаланиш усулини татбиқ этиш натижасида йилига 35 минг сўм тежалади.

Тўқимачилик комбинатининг рационализаторлари ишлабчиқаришни ихчамлаштириш устида қунт блан ишламоқдалар. Бу йил слесарь Яковлев ва Гребнев ўртоқлар тўрттадан, слесарь ўртоқ Таубе эса бешта таклиф киритдилар.

Р. АБДУЛЛА.

ПАХТА ПУНКТЛАРИДА ЯНГИ МАВСУМГА ТАЙЁРЛИК

Самарқанд область, Зомин район, Обручево станциясидаги пахта пунктининг ишчи ва хизматчилари янги мавсумга тайёрланиш юзасидан Ўзбекистон ССР Олий Совети сессияси шарафига ўзаро социалистик мусобақани қизитиб юбордилар. Пунктдаги тарозилар ва 5 та майдонча, пахта сақлайдиган 3 та омбор ремонт қилиниб, янгидан яна 3 та майдонча ташкил этилди. Пахта пункти кенгайтирилиб, атрофи паҳса девол блан ўраб олинди. Ёнғинга қарши асбоблар ҳам тўла ремонт қилиб қўйилди. Пунктни қўшимча сув блан та'минлаш учун 3 та катта қудуқ қазилди.

Шунингдек, район марказидаги пункт ҳам янги ҳосилни қабул қилишга тайёргарлик ишларини кучайтириб юборди. Тарозилар, омборлар тўла ремонт қилинди. Ёнғинга қарши кураш асбоблари етарли равишда тайёрланиб пункт ичидаги катта ҳовуз ҳам тозаланмоқда.

Ҳар иккала пункт ҳузурида қизил чойхона қироатхоналар ташкил этилмоқда ва магазинлар очилмоқда.

Ҳ. ҚАЮМОВ.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Актив — партия ташкилотининг таянчи

Ворошилов номидаги «Ташсельмаш» заводи Ўзбекистоннинг энг кекса корхоналаридан бири. Заводда кўпгина юқори малакали кекса ишчилар, мутахассислар, инженерлар ва техниклар бор. Кейинги йилларда завод коллективи пахта териш машиналарини кўплаб ишлаб чиқаришни йўлга қўйди.

Ишлабчиқариш планини бажариш учун курашда ишчилар ва мутахассис кадрлар етишиб ўсмоқда. Улар ўз малакаларини тинмай ошириб, ишлаб чиқариш жараёнларини мукаммаллаштирмоқдалар, материалларни иқтисод қилмоқдалар, маҳсулот сифатини яхшилаш учун астойдил курашмоқдалар.

Заводда коммунистлар ишлабчиқариш илғорлари бўлиб, ишчилар ўртасида сиёсий иш олиб бормоқдалар, большевиклар партияси ва совет ҳукуматининг муҳим қарорларини кенг тушунтирмоқдалар. Шу блан бирга партия ташкилоти атрофида партиясиз активлар ҳам кун сайин кўпаймоқда.

Завод цехлари ва бўлимларида 700 дан ортиқ касаба союз активлари бор. Булар — касаба союз группа ташкилотчилари, страхование вакиллари, жамоат меҳнат муҳофазаси инспекторлари, цех комитетларининг а'золари, ҳархил комиссия а'золари, завод комитети ва цех комитетларининг а'золари, завод комсомол ташкилоти ҳам юзлаб ёш ишчилар ва мутахассисларни бирлаштирган. Касаба союз ва комсомол активларнинг ҳам ярмидан кўпроғи партиясизлардир. Партия ташкилоти ана шу активларга таяниб, ўз тадбирларини амалга оширмоқда.

Масалан касаба союз активларидан қуюв цехининг қолипчиси Багданович, касаба союз ташкилотчиси Злочевская, меҳнат муҳофазаси комиссиясининг раиси Шамшурин, завод комитети а'зоси, шаҳар советининг депутати Даминова ва бошқа кўп ўртоқлар заводда катта обрў қозонганлар.

Лекин завод партия ташкилоти ўз ишида фақатгина шу активлар блан чекланмайди. Партия ташкилоти ишлабчиқариш планини бажариш учун, маҳсулот сифатини яхшилаш учун бутун коллективни сафарбар қилади.

60 агитатор ҳар куни бригада ва цехларда, ётоқхоналарда ва аҳоли ўртасида суҳбатлар ўтказмоқда, газеталар ўқиб бермоқда. Агитаторлар кейинги кунларда Стокгольм Мурожаатига имзо тўпламоқдалар; Қуриядаги воқиаларни сўзлаб бермоқдалар, инглиз-американларнинг Қуриядаги интервенциясини тушунтириб бермоқдалар. Партиясиз агитаторлардан мастер Гусаров, техник Абдураззоқов, врач Абрамова ва бошқалар партия ташкилотининг зўр ишончига сазовор бўлиб, бу ишончни оқлаш учун бажонидил ишламоқдалар. Партия комитети завод олдида турган вазифаларни ҳал қилган вақтда кўп вақт партиясизлар блан маслаҳатлашиб, уларнинг сўзларига диққат блан қулоқ солади, уларни ишлабчиқариш масалаларини муҳокама қилишга актив жалб этади.

Заводда партия йиғилишлари тез-тез ўтказиб турилади. Бу йиғилишларга партиясиз ўртоқлар ҳам чақирилади. Масалан, цех ичида ва цехлар ўртасидаги планлаш ишлари яхши йўлга қўйилмаганлиги заводнинг ишига тўсқинлик қилабошлагач, партия комитети партиясиз инженерлардан Тарановский ва Фурман ўртоқларга бирқанча коммунистлар блан биргаликда бу масалани батафсил ўрганиб, дастлаб партия комитети мажлисида, сўнгра очиқ партия йиғилишида доклад қилишни ва ўз таклифларини киргизишни топширди. Бу тадбир масалани диққат блан ўрганиб, амалий қарор чиқариш имкониятини берди.

Яқинда партия комитетининг мажлисида заводда Октябрьолди социалистик мусобақа шартномасининг қандай бажарилаётганлиги масаласи муҳокама қилинди. Ўзаро текшириш бригадаларида қарийб 50 киши қатнашди. Булар орасида партиясизлар ҳам кўп эди. Партия мажлисига партиясизлар ҳам таклиф этилди. Партия топшириғини бажаришга биринчи марта жалб қилинган мастер ўртоқ Руднев мажлисда мазмунли нутқ сўзлаб, цех комитети раисини ва цех бошлиғини социалистик мусобақага э'тибор бермаётганликлари учун қаттиқ танқид қилди.

Партиясиз активларнинг сиёсий билимини ошириш партия ташкилотининг муҳим вазифаларидан бири. Партия ташкилоти активларга партия маорифи шаҳобчасида ўқиш имкониятини берди. Ўтган йили 100 дан ортиқ киши тўгарак ва сиёсий мактабларда ўқиди. Бундан ташқари активлар учун партия кабинетида ва клубда марксизм-ленинизм асослари, техника ва табиий-илмий темаларда мунтазам равишда лекциялар ўқилади, докладлар қилинади.

Партиясиз активлар блан ишлаш партиямиз сафларини тўлдириш учун катта аҳамиятга эгадир.

ВКП(б) Марказий Комитети партиянинг ўсиши ва партияга янги кирувчилар ўртасида партиявий-ташкилий ҳамда партиявий-сиёсий ишларни кучайтириш тўғрисида 1946 йил 26 июльда чиқарган қарорида партия сафларини яхшилаш, партияга якка-якка танлаб олиш принципига қаттиқ амал қилиш, муҳим саноат тормоқларидаги ишчи ва мутахассисларни қабул қилишга алоҳида э'тибор бериш зарурлигини кўрсатди.

«Ташсельмаш» заводининг партия ташкилоти 1950 йилда ВКП(б) а'золигига 11 кишини ва кандидатликка 7 кишини қабул қилди. Уларнинг ҳаммаси завод ишчилари ва мутахассислардир. Ёш коммунистлар орасида биз жадал ишловчи токарь комсомол а'зоси Белов, Ватан уруши қатнашчиси Исохонов, экономист Васильева, стахановчи қолипчи Холиқов, техник Малибожко, слесарь Шербаков ва бошқа ўртоқларни кўрамиз. Улар урушдан кейинги сталинча бешйиллик планни муддатдан илгари бажариш учун бораётган мусобақанинг олдинги сафида туриб ишламоқдалар. Бундан бирнеча ой муқаддам ВКП(б) а'золигига қабул қилинган ёш коммунист инженер Евеленко жадал ишловчи токарьларнинг яхши консултанти, биринчи маслаҳатчиси ва дўстидир.

Партия ташкилоти ёш коммунистларнинг иш малакасини ва сиёсий билимини оширишга катта э'тибор бермоқда. Ҳарбир ёш коммунист ўзининг ғоявий-назарий савиясини оширишга ҳаракат қилади. Ҳарбир коммунистга партия топшириқлари берилиб турилади. Масалан, партия кандидати, электромонтёр ўртоқ Сотиболдиев актив агитатордир. Донгдор пайвандчи ўртоқ Силантьев стахановча меҳнат методларини тарғиб қилучи оташин пропагандистдир. Бундай активлар сафи «Ташсельмаш» заводида борган сайин кенгаймоқда.

Партия ташкилоти партиясиз активларни тинмай тарбиялаб, ёш коммунистлар ҳақида доим ғамхўрлик қилиб, завод коллективини ўз олдида турган асосий вазифани — пахта далаларичи юқори сифатли, унумли ишлайдиган машиналар блан борган сари кўпроқ та'минлаш вазифасини муваффақиятли бажаришга бошлаб бормоқда.

Р. АБДУЛЛАЕВ.

Тошкент область, Ўртачирчиқ районидаги «Москва» колхозининг боғларида мўл мева ҳосили етиштирилди. Суратда: колхозчи Робия Маматқулова олма термоқда.

Р. Қўчқор фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Янги китоблар

Профессор **В. Г. Богоров** — «Денгизлар ва океанлар». Ўздавнашр, 1950 йил, тиражи 15.000, баҳоси 1 сўм 50 тийин.

В. Н. Ярцев — «Сувни ҳисобга олиш». Ўздавнашр, 1950 йил, тиражи 15.000, баҳоси 60 тийин.

Профессор **Е. М. Шварцман** — «Хотин-қизлар гигиенаси». Ўздавнашр, 1950 йил, тиражи 15.000, баҳоси 1 сўм 50 тийин.

Т. Г. Гриценко — «Кўпйиллик ўт уруғчилиги». Ўздавнашр, 1950 йил, тиражи 10.000, баҳоси 1 сўм 60 тийин.

П. Н. Дудков, П. В. Донской — «Колхозда қовун нав'ларини яхшилаш усуллари». Ўздавнашр, 1950 йил, тиражи 5.000, баҳоси 90 тийин.

А. Каримов — «Ўт экинлари агротехникаси». Ўздавнашр, 1950 йил, тиражи 10.000, баҳоси 3 сўм 50 тийин.

М. Тожиева — «Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Дарвеш Убайдуллаев». Ўздавнашр, 1950 йил, тиражи 10.000, баҳоси 70 тийин.

Г. И. Филиппенко — «Жданов номли колхоз агротехника лабораториясининг иш тажрибаси». Ўздавнашр, 1950 йил, тиражи 10.000, баҳоси 60 тийин.

Б. И. Романовский — «Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Умарали Ботиров». Ўздавнашр, 1950 йил, тиражи 10.000, баҳоси 70 тийин.

Инженер механик **М. С. Луценко** — «А'ло ишлайдиган трактор бригадаси». Ўздавнашр, 1950 йил, тиражи 10.000, баҳоси, 70 тийин.

Н. И. Кузнецов — «Наримонов номли илғор колхознинг иш тажрибаси». Ўздавнашр, 1950 йил, тиражи 10.000, баҳоси 80 тийин.

Ф. А. Соколов — «Илғор звено тажрибаси». Ўздавнашр, 1950 йил, тиражи 10.000, баҳоси 60 тийин.

А. Е. Нерозин — «Мирзачўлда мелиорация тадбирлари ва пахта агротехникаси». Ўздавнашр, 1950 йил, тиражи 10.000, баҳоси 1 сўм 40 тийин.

В. Е. Еременко ва М. П. Меденис — «Илғор колхознинг ғўза суғориш тажрибаси». Ўздавнашр, 1950 йил, тиражи 10.000, баҳоси 90 тийин.

Уй-жой қурилишига жиддий э'тибор берилсин

Партия ва ҳукуматимиз, шахсан ўртоқ Сталиннинг доимий ғамхўрлиги туфайли республикамиз пойтахти — Тошкент шаҳри Совет Иттифоқининг энг обод ва гўзал шаҳарларидан бирига айланди.

Кейинги 3 — 4 йил ичида Тошкентда икки томонида муҳташам ва гўзал бинолар қурилган янги обод кўчалар, ишчи шаҳарчалари, маданият ва истироҳат боғлари бун'ёдга келди. 47 минг квадрат метр ҳажмида тураржой бинолари қурилди. Бундан ташқари 1000 дан ортиқ ишчи ва хизматчи ўз жамғармалари блан уй-жой солди. Уларга давлат томонидан узоқ муддатли қарз пул ва қурилиш материаллари блан ёрдам берилди. Мавжуд тураржой биноларини қайтадан қуриш ва обод қилиш ишларига шаҳар бюджетидан 19 миллион сўм, ободончилик ишларига эса 119 миллион сўм сарфланди.

Ҳозиргача 5 троллейбус йўли қурилди ва бу йўлларда троллейбуслар қатнови яхшиланди. Янги трамвай вагонлари, автобус ва такси машиналари қатнамоқда. Водопроводларнинг кучи икки ҳисса ошди. Шаҳарни электрлаштириш тормоқлари бирнеча ҳисса оширилди.

Аммо, бу ишлар блан қаноатланиб қолиш мумкин эмас. Меҳнаткашларда кун сайин ўсиб бораётган талаблар ободончилик соҳасида ҳали кўп иш қилинишини, уй-жой қурилишини янада кучайтириб юборишни тақозо қилади. Броқ шаҳар ва район ижроия комитетлари шаҳарни янада обод қилиш ва меҳнаткашларнинг тураржой шароитларини яхшилашни яна ҳам кучайтириб юбориш учун мавжуд имкониятлардан етарли фойдаланмаётирлар. Тураржойлар фонди қониқарсиз аҳволда. Тураржой биноларини ремонт қилиш учун давлат томонидан ажратилган маблағлар йил сайин фойдаланилмай келинмоқда. Шаҳар атрофини обод қилиш ниҳоят секинлик блан бораётир. Масалан, Москва районига қарашли Ўқчи, Хизматчи, Горький, Сталин районига қарашли Ўзбекистон ва Олмазор, Киров районига қарашли Ишчилар шаҳарчаси, Лабзак ва Ленин районига қарашли Шумилов номидаги шаҳарча, Тезеков дачасидаги бирқанча кўчаларда ободончилик ишлари кўнгилдагидек эмас.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг 1949 йил 26 май ва Ўзбекистон К(б)П Тошкент шаҳар комитетининг 3 пленуми ўз қарорларида Тошкент шаҳри ҳамда район советларига ССР Иттифоқи ҳукумати қўйган вазифаларни амалга ошириш учун бутун куч ва воситаларни сафарбар қилиш мажбуриятини юклаган эди. Тошкент шаҳар Советининг 5-нчи сессияси эса юқоридаги қарорларни раҳбарлик ва амалга ошириш учун қабул қилиб, шаҳар ва район ижроия комитетларини 2571 та тураржой об'ектларини капитал ремонтдан чиқариш, шунингдек Ўзбекистон Енгил ва Озиқ-овқат саноати министрликларига, «Чирчиқстрой» тресги, «Узпромстрой» Тошкент темир йўли бошқармаси ва шаҳардаги 15 та йирик муассасаларга 26.9 минг квадрат метр ҳажмдаги янги тураржой фондини амалга оширишни топширган эди.

Тошкент шаҳар Совети сессияси қарорларининг ижроси устидан назоратнинг етарли даражада бўлмагани натижасида юқорида кўрсатилган муассасаларнинг биронтаси ҳам, шу жумладан Сталин номидаги тўқимачилик комбинати (директори ўртоқ Мусохонов), «Таштекстильмаш» заводи (директори ўртоқ Виноградов) ва бошқа муассасалар янги тураржой қурилиши планини бажармаётирлар, берилган маблағдан етарли фойдаланмаётирлар. Шуни ҳам айтиш керакки, ремонт учун чиқарилган маблағларни бошқа ишларга сарфлаб юбориш фактлари ҳам учрайди.

Тураржой бинолари қуриш ишлари Марказий районда (район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Петросян) айниқса қониқарсиз аҳволда. Марказий районда капитал ремонт бўйича тасдиқланган 371 минг сўм миқдоридаги 1-нчи квартал плани, контора томонидан 119,7 минг сўм миқдорида бажарилди, холос. Бундай аҳволни Сталин ва Киров районларида ҳам кўриш мумкин.

Тошкент шаҳар Советининг уй-жой қурилиши доимий комиссияси томонидан тураржой бинолари ремонтининг бориши текширилганда шаҳарнинг бир қатор районларида давлатни алдаш, кўзбўямачилик, битмаган ишни битди деб кўрсатиш, сохта ҳужжатлар тузиш каби фактлар аниқланди. Масалан, Марказий район ремонт қурилиш идорасининг собиқ бошлиғи ўртоқ Ортиқов район уй-жой бошқармасининг ходимлари блан биргалашиб Сталин кўчасидаги 23-нчи уйда турувчи ўртоқ Туйғуннинг уй-ремонти учун 6.292 сўм 28 тийин сарф қилинди деб акт тузган. Ҳақиқатда эса бу уй ҳечқандай ремонт қилинмаган. Шу йилнинг февраль ойида Железняк кўчасидаги 9-нчи уйда турувчи Бризгаловнинг уйи ремонт қилинди ва бунга 7.920 сўм 47 тийин сарфланди, деб акт тузилган. Текширишда аниқланишича актда кўрсатилган нарсаларнинг ярми ҳам бажарилмаган.

Бундай ҳодисаларни Сталин, Киров ва бошқа районларда ҳам учратиш мумкин. Бундай жиноятларнинг содир бўлишига сабаб, айрим раҳбар ходимлар бу соҳада тартиб ўрнатиш ўрнига ба'зи ўғри ва муттаҳамларга ҳомийлик қилиб келмоқдалар. Марказий районда қурилиш материалларидан тўғри фойдаланмаслик, уни ўғирлаш ҳодисалари ҳам учрайди.

Шуни айтиш керакки, район ижроия комитетлари тураржой иши блан доимо шуғулланиб бормайдилар, ўз мажлисларида бу масалани юзаки ҳал қиладилар, ҳатто бу масала юзасидан чиқарган ўз қарорларининг бажарилишини текширмайдилар.

Меҳнаткашларнинг уй-жой шароитини яхшилаш, бу соҳада давлат томонидан ажратилган маблағ ҳамда материаллардан тўғри фойдаланишга алоҳида э'тибор бериш лозим. Бунинг учун даставвал уй-жой бошқармаларини соғлом, ҳалол ва пок кадрлар блан мустаҳкамлаш зарур. Янги уй-жойлар қуриш ва эскиларини ремонт қилиш учун берилган материал ва маблағларнинг талон-торож этилишига, сохта, ёлғон актлар тузиб, суиисте'мол қилинишига асло йўл қўйилмасин.

Республикамизнинг пойтахти Тошкент шаҳрини янада обод этиш учун мавжуд бўлган барча моддий имкониятлардан тўла ва самарали фойдаланиш — район ижроия комитетлари ва коммунал хўжалик ташкилотларининг энг муҳим вазифасидир.

А. ИВАНОВ.

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Совети ҳузуридаги уй-жой қурилиши доимий комиссиясининг раиси.

МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМ КЕЧКИ УНИВЕРСИТЕТИНИНГ ФИЛИАЛИДА

Марксизм-ленинизм кечки университетининг Урта Осиё темир йўл округининг бошқармаси ва Тошкент темир йўли ҳузуридаги филиалида имтиҳонлар бўлиб ўтди. Тошкент темир йўли ҳузуридаги кечки мактабни 23 киши битириб чиқди. Округ филиалида эса 32 киши ўқиди, булардан 28 киши имтиҳонларни а'ло баҳода топширдилар.

Институтнинг Л. М. Каганович номли завод ҳузуридаги филиалида ҳам имтиҳонлар юқори савияда ўтди. Имтиҳон берган ўқувчиларнинг марксизм-ленинизм назариясини чуқур ўрганганликлари ма'лум бўлди. Шунингдек, университетнинг Арис станциясидаги филиалини 21 киши муваффақиятли битириб чиқди.

М. БУДКЕВИЧ.

АГИТАТОРЛАРНИНГ РАЙОН КЕНГАШИ

Фарғона область, Водил район колхоз агитаторларининг ҳосилга-ҳосил қўшиш бир ойлиги муносабати блан катта кенгаши бўлиб ўтди.

Кенгашга колхоз бошланғич партия ташкилотларининг ва колхоз бошланғич комсомол ташкилотларининг секретарьлари, агитпункт мудирлари, агитколлектив бошлиқлари ва агитаторлар қатнашдилар. Фарғона область партия комитетининг секретари ўртоқ Фаёзова «Ҳосилга-ҳосил қўшиш ойлиги даврида агитаторларнинг вазифалари» ҳақида доклад қилди.

Кенгашда намунали агитпункт мудирлари, агитаторлар ўзларининг илғор тажрибалари ҳақида сўзлаб бердилар. Кенгашга 400 га яқин киши катнашди.

З. БОТИРОВ.

Пропагандистлар курси

ВКП(б) Марказий Комитетининг қарорига мувофиқ, Ўзбекистон К(б)П Андижон область ва шаҳар комитетлари партия маорифининг 1950—1951-нчи ўқув йилига пухта тайёрлик кўриб, юксак малакали пропагандистлар тайёрлаш мақсадида бир ойлик ва уч ойлик муддатлар блан пропагандистлар тайёрлаш курси очди.

Андижон шаҳар партия комитети ҳузурида тўрт группадан иборат уч ойлик курсга 120 пропагандист жалб этилган. Область партия комитети ҳузурида очилган бир ойлик курсда эса 60 га яқин қишлоқ пропагандисти ўқимоқда.

Дарсларни область партия комитетининг лекторлари Сайфуллин, Зоҳидов ва область партия комитети пропаганда ва агитация бўлимининг мудири Самар, шунингдек сиёсий ва илмий билимларни тарқатувчи область жамиятининг ҳақиқий а'зоси М. Свиридов, Ёқубов ва бошқа ўртоқлар олиб бормоқдалар.

Бундан ташқари, «ВКП(б) тарихи қисқа курси»ни ўрганиш тўгараги ҳамда сиёсий мактаб раҳбарларидан 30 га яқин киши Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг пропаганда ва агитация бўлими ҳузурида очилган бир ойлик пропагандистлар тайёрлаш курсида ўқимоқда.

Т. МИРЗАЕВ.

Ижобий натижалар

Самарқанд областидаги «Нурота» қоракўлчилик совхози Нурота районида энг катта совхозлардан бири ҳисобланади. Совхоз партия ташкилоти ҳисобида 51 коммунист бор. Уларнинг ҳаммаси сиёсий мактаб ва тўгаракларга жалб этилган.

Ҳозир совхоз партия ташкилоти ҳузуридаги сиёсий мактабда ва «ВКП(б) тарихи қисқа курси»ни ўрганиш тўгарагида якунловчи машғулотлар ўтказилиб бўлди.

«ВКП(б) тарихи қисқа курси»ни ўрганиш тўгарагининг раҳбари Қодиров ва сиёсий мактаб раҳбари Шоаҳмедов ўртоқлар коммунистларнинг сиёсий билимини оширишда уларга катта ёрдам бердилар, машғулотларни юқори савияда ўтказдилар.

Натижада, «ВКП(б) тарихи қисқа курси»ни ўрганиш тўгарагининг тингловчилари, чўпонлар бригадасининг бошлиқлари Нурбоев, Эгамов, Усмонов ва бошқа ўртоқлар партиямиз тарихини яхши ўзлаштирдилар. Улар якунловчи машғулотларда саволларга яхши жавоб қайтардилар.

Совхоздаги сиёсий мактабда ҳам якунловчи машғулотлар ижобий натижалар берди. Сиёсий мактабга жалб этилган 23 коммунист программада кўрсатилган ҳамма темаларни тўлиқ ўзлаштириб олди.

Р. ҲАСАНОВ.

Янги ўқув йили учун дарсликлар

Чкалов номидаги область босмахонасининг коллективи 1950—51 ўқув йили учун янги китобларни муддатидан олдин босиб чиқарди. Босмахона коллективи 9 хил ва 370 минг нусхадан иборат ўзбекча китобни босмадан чиқариб, китоб савдоси ташкилотларига топширди. Булар орасида 4-нчи синф учун Виткевичнинг «География»си, 6—8-нчи синфлар учун Киселевнинг «Алгебра»си, 8-нчи синф учун Соколовнинг «Физика курси» ва бошқа дарсликлар бор.

„Қизил Ўзбекистон"нинг сайёр редакцияси Фарғона областида

«Қизил Ўзбекистон»нинг сайёр редакцияси Фарғона областида иш бошлади. Газетанинг биринчи сони босилиб чиқди. Бу сонда «Фарғона область пахтакорларининг энг муҳим вазифаси» деган бошмақола, «Озарбайжон пахтакорларининг вакиллари Фарғона областида» деган мақола ва илғор бригада, звеноларнинг иш тажрибаларини кўрсатадиган бирмунча хабарлар ёзилган. Газетанинг бу сонида Олтиариқ ва Қува районларида ғўза парваришининг ёмон бораётганлиги тўғрисида танқидий мақолалар босилган. Бундан ташқари, Охунбобоев районидаги «Намуна» колхози комсомол-ёшлар бригадасининг бошлиғи Х. Жалилов, Фарғона районидаги МТСнинг бригада механиги Б. Абдураҳманов ва бошқа ўртоқларнинг хабарлари ҳам ёритилган.

КОЛХОЗ ҚИШЛОҚЛАРИДА ЯНГИ ЭЛЕКТР СТАНЦИЯЛАР

Республикамизда 1950 йил плани ҳисобидан 1 июльгача 21 та колхоз электр станцияси қурилиб ишга туширилди.

Фарғона шаҳри блан Марғилон ўртасида қурилиб тамомланган Болтакўл электр станцияси 15 колхозни, Риштон электр станцияси 11 колхозни, Андижон область, Марҳамат районидаги Нўрайбўта электр станцияси 11 колхозни Ильич нури блан ёритмоқда.

Шунингдек, Қўқон районидаги Молотов номли колхозда қурилиб ишга туширилган иккинчи электр станциянинг қувватидан 4 та қўшни колхоз фойдаланмоқда.

Республикамизда «Узбексельэнерго» йўли блан шу йилнинг охиригача яна ўнлаб янги колхоз электр станцияси қурилади. Бунинг учун кўп миқдорда керакли материаллар жойларга юборилди.

П. ҒАНИЕВ.

☆

Самарқанд район, Даҳбид қишлоқ советидаги Сталин номли колхозда 75 киловатт кучга эга бўлган янги электр станция қурилиб, колхозчиларнинг уйлари, клуб, чойхона, агитпункт ва колхоз идораси биносини Ильич нури блан ёритабошлади.

Ҳозир колхозда электр тегирмон ҳам ишлай бошлади.

Ҳ. САМИЕВ.

☆

Қашқадарё область, Китоб район, Сиваз қишлоқ советидаги Молотов номли колхозда қурилабошлаган гидроэлектростанция ишга туширилиб, 100 дан ортиқ колхозчининг уйини, чойхона, идора биноси ва колхоз фермаларини ёритмоқда.

Н. ПИРМУҲАМЕДОВ.

ЯНГИ ЕТТИЙИЛЛИК МАКТАБ

Янгийўл район, Свердлов қишлоқ советидаги Юсупов номли колхоз а'золарининг ташаббуси блан қурилабошланган 8 хонали янги еттийиллик мактаб биноси битай деб қолди. Колхозчи Бекмирзаев бошлиқ қурилиш бригадаси мактаб биносини биринчи сентябрьгача битказиш учун қизғин иш олиб бормоқда.

Т. МУМИН.

МИЛЛИОНЛАР НИДОСИ

Кеч кирган... Кун бўйи саратон қуёшининг жазирама нурида чўмилган кўмкўк ғўза япроқларида шабнам йилтирайди. Ҳозиргина тўхтатилган «универсал» радиаторидан оппоқ пар кўтарилади. Колхозчилар — эркак ва аёллар, қиз ва йигитлар дала бошидаги ариқ сувида юз-қўлларини ювиб, эртинганларича уйларига қайтадилар. Тинч ва осойишта меҳнат қилган кишилар чарчаш нималигини билмайдилар. Қишлоқ кўчасида қаҳқаҳалар, кўшиклар жаранглайди.

Колхоз қоровули, самоварчи Дадақўзи ака блан бирга, тахта сўриларни гулзор атрофига териб қўяди. Идора орқасидаги ёзлик қизил чойхона саҳнига муздек сув сепилган. Райҳон, жамбул, атргулларнинг ҳиди кўнгилга ҳузур бағишлайди.

Кечқурун ишдан кейин қизил чойхонага чиқиб бир пиёла кўк чой ичиш, радио тинглаш, газета ўқиш, шахмат ўйнаш—колхозчиларнинг севган одати. Елкасига оқ рўмолча ташлаб ўтирган кексалар, яктаклари устидан шойи ингичка боғлаган йигитлар қипқизил гиламлар тўшалган сўриларда бир-бирлари блан гурунглашадилар. Бир тўда ёшлар тўлиб сув оқаётган ариқ устидаги сўрида шахмат суришади.

Кўзлари доим кулиб турувчи, қотмадан келган, ҳарбир кишига «лаббай» деб жавоб қилувчи ҳушмуомала самоварчи Дадақўзи ака тахта токчадаги «Москвич» радиоприёмнигининг қулоғини буради.

Жажжигина приёмникнинг тўрт бурчак ойнаси нурланиб, таниш овоз эшитилди:

«...Тинчликни ҳимоя қилиш Совет Комитетининг пленуми шу йил 30 июньда Совет Иттифоқида Тинчлик тарафдорлари жаҳон конгресси Доимий Комитетининг атом қуролини тақиқлаш тўғрисидаги Стокгольм Мурожаатига имзо тўплай бошлашни зарур деб ҳисоблайди. Тинчликни ҳимоя қилиш Совет Комитетининг пленуми барча совет кишиларини, бу Мурожаатга қўл қўйишга чақиради...».

«...Совет кишилари Стокгольм Мурожаатига қўл қўйиш блан, тинчлик ишига садоқатларини, бутун дун'ёда тинчликни сақлаб қолишга тайёр эканликларини, жонажон большевиклар партияси теварагига мустаҳкам жипслашганликларини, тинчликнинг улуғ байроқдори — барча халқларнинг йўлбошчиси ўртоқ Сталинга чексиз содиқликларини изҳор қиладилар».

Урушқоқларнинг қора ниятлари ҳақида гап бошланиши блан ҳозиргина қувноқлик акс этиб турган кўзларда қандайдир ғазаб белгилари чақнаб кетди. Тинч ва осойишта яшаётган миллионлаб халқларни безовта қилишга уринаётган урушқоқ муттаҳамларнинг номи нафрат блан тилга олинди.

Уруш оловини ёқучи қонхўрлар нуроний кексаларнинг, томирида ғайрат қони тўла йигитларнинг, янги ва ширин турмуш қуриш тараддудида юрган қизларнинг, кечаги етимларнинг, ўн гулидан бир гули очилмай бева қолган жувонларнинг қаҳру-ғазабига учрайди.

Чоракам бир асрдан кўпроқ умр кўрган оппоқ соқолли Ҳусанота меҳнатда қабарган бармоқларини мушт қилиб тутоқди ва:

— Биз тинчликни истаймиз. Кечаги урушнинг қора пардасини парчалаб ташлаганимизга кўп вақт бўлгани йўқ. Ўтган урушда ҳалок бўлган фарзандларимизнинг доғи ҳамон юракни тирнайди. Бу жудолик эсимиздан асло чиқмайди. Тоғни талқон қиладиган йигитларимиз урушда ҳалок бўлди. Гўдаклар етим қолди. Бахтимизга Совет ҳукумати, улуғ Сталин бор экан, етимлар етим косадан ош ичмади, бевалар хорзор бўлмади. Колхоз уларни ўз бағрида ардоқлади.

— Белимнинг қуввати, кўзимнинг нури икки навқирон ўғлим душман блан олишиб ҳалок бўлди. Мен яна шундай мусибат бўлишини истамайман. Урушнинг бети қурсин!—Кекса пахтакор айтган бу сўзлар кўпчиликнинг асл мақсади бўлиб эшитилди.

Чиноз районидаги «Қизил Октябрь» колхозининг барча а'зоси юртимиз тинч ва обод бўлсин, хонадонимиз кундан-кунга гуллаб яшнасин деган буюк орзуни дилга жо қилиб, Тинчлик тарафдорлари жаҳон конгресси Доимий Комитетининг атом қуролини тақиқлаш тўғрисидаги Стокгольм Мурожаатига бирдамлик блан имзо чекди.

Колхозда бўлган кўп кишилик йиғилишда баббаравар айтилган: «Яшасин тинчлик» деган қудратли нидо пахтакорларнинг қалб сўзларини ифодалади.

— Ўзбек деҳқонининг обрўси, шоншуҳрати, — деди бригада бошлиғи Болтабой Тожибоев, — пахта блан ўлчанади. Пахта мамлакатимизнинг кучқудратини янада оширади. Турмушимиз кундан-кунга фаровон бўлади. Большевиклар партияси, Совет ҳукумати, меҳрибонимиз И. В. Сталин пахтакорларни ҳурматлайдилар, улар ҳақида оталарча ғамхўрлик қиладилар. Биз пахтадан мўл ҳосил олиб, мустаҳкам тинчлик учун муносиб ҳисса қўшган бўламиз.

Эртадан кечгача далада меҳнат қилиниб, ҳосилга ҳосил қўшилаётган бир паллада бизнинг ширин турмушимизни бузмоқчи бўлган бир тўда муттаҳам пайдо бўлиб қолди. Улар уруш очишни истамоқдалар. Биз бунга асло йўл қўймаймиз. Тинчликни мустаҳкамлаш учун куч-қувватимизни аямай меҳнат қиламиз.

Бу йил ҳосилимиз мўл. Биз бу ҳосилга яна ҳосил қўшиш учун зўр ғайрат блан меҳнат қиламиз. Илгари бригадамиз бўйича гектаридан 40 центнердан га ва'да қилган бўлсак, дун'ёда тинчлик бўлсин учун гектар бошига 60 центнердан пахта беришга қарор қилдик. Шонани гулга, гулни кўсакка айлантириш йўлида ҳормай-толмай меҳнат қиламиз.

Чиноз районидаги «Қизил Октябрь» колхозининг а'золари бутун дун'ёда тинчликни ҳимоя қилиш шиори остида дала ишлари сур'атини кун сайин оширмоқдалар. Кетманчилар, универсалчилар, сувчилар ўзаро мусобақалашиб, кундалик нормаларини икки-уч ҳисса қилиб бажармоқдалар. Йўлдош Юсупов, Маҳмуд Мирзаев каби ўнлаб колхозчи ҳар куни чорак гектардан ердаги ғўзани сифатли чопиқ қилаётир.

Колхозда ғўзани суғоришга зўр э'тибор қилинаётир. Сувчилар сифатли чопиқ ва культивация қилинган ғўзани қондириб суғормоқдалар. Суғориш кеча-кундуз баббаравар олиб борилмоқда.

Биз Ҳусанота суғораётган участкада бўлдик. Вақт ярим кечадан оғиб қолган эди. Марза бошига тўплаб қўйилган чим тепасидаги тошфонар нури тўғри қаторларда милтираб оқаётган сув юзида юлдуз-юлдуз бўлиб кўринади. Ўқариқда тўлиб оқаётган зилол сувнинг шарқироқ овози тун сокинлигида куйлайди. Енги тирсагигача шимариғлиқ мўйсафид киши бир парча чимни эгат бошига босиб, биз блан сўрашди.

— Урушқоқларнинг заволини тилаймиз, — деди ота гап орасида,—юртимиз тинч бўлсин деб тунни-тун демай, кунни-кун демай ишлаяпмиз. Бизнинг тинчлигимизни ҳечким бузолмайди. Бу тинчликни бузишга йўл қўймаймиз. Халқда: «Кўкка тупроқ сочма», деган гап бор. Биз кўпчиликмиз. Кеча агитаторимиз—дун'ёдаги халқлар урушни истамаймиз, бизга тинчлик керак деб қўл қўйди, деб айтди. Мен ҳам болачақам блан бирга тинчлик учун қўл қўйдим.

— Мен ҳам тинчлик учун қўл қўйдим!

Бу сўзларни ҳарбир киши ғурур блан такрорлайди.

Кексалар гурунгида, ёшлар суҳбатида, қизлар базмида бу сўз хурсандчилик блан тилга олинади. Ишчининг гувуллаб айланган қудратли дастгоҳи, деҳқоннинг ярқироқ кетмани, олимнинг сиёҳ тўла пероси, ёзувчининг ўтли жумласи, митинг минбаридан туриб гапирган нотиқнинг ҳарбир сўзи тинчликдан баҳс этади.

Қоқ ярим кечада мижжа қоқмай, дала кезиб юрган Ҳусанота каби минглаб деҳқонлар улуғ давлатимиз обод ва қудратли бўлиши йўлида чарчаш нималигини билмай меҳнат қилмоқдалар.

— Ҳосилимиз чакки эмас, — гапида давом этади Ҳусанота,—шу ой ичида яна зўр берсак, кўсакка-кўсак қўшилади, ҳосил эрта пишади. Ғўзани саратон сувига мириқтириб суғоришда гап кўп. Ҳозирги пайтда кун иссиқ. Айрим ердаги ғўзалар кундузи суғоришни ёқтирмайди. Бу ерларга кун исиганда сув берилса, сув исиб кетиб, ғўза гулини кўплаб тўкиб юборади. Ана шундай ерларни биз фақат кечаси суғормоқдамиз. Сув ҳам расамади блан жилдиратиб қўйилади. Иссиқда бўрсиллаб сув талаб бўлиб қолган ерларга сув ёгдай сингади, қарабсизки, ғўза гуркираб кетибди.

— Колхозчиларимиз, — дейди колхоз раиси Жаббор Рустамов, — бутун дун'ёда мустаҳкам тинчлик бўлиши учун пахтадан юқори ҳосил етиштиришга аҳд қилдилар. Биз етиштирган ҳарбир грамм пахта тинчлик учун, халқ хўжалигини тобора ривожлантириш учун сарф бўлишини биламиз. Шундай экан, биз меҳнат унумини тобора оширамиз ва ўтган йилдагига нисбатан кўпроқ ҳосил етиштириш тўғрисидаги ва'дамизни шараф блан бажарамиз.

Тинчликнинг улуғ посбони бўлган поёнсиз мамлакатимизнинг ҳарбир граждани Тинчлик тарафдорлари жаҳон конгресси Доимий Комитетининг атом қуролини тақиқлаш тўғрисидаги Мурожаатига қўл қўяр экан, тинчлик учун курашаётганлигини билади. Унинг тер тўкиб қилаётган меҳнати, варақадаги имзоси миллион-миллион халқларни уруш балосидан сақлаб қолади. Энди дун'ёга келган ёш гўдакларнинг ўз уйида, она-отасининг иссиқ бағрида эркин ва қувноқ яшашини та'минлайди. Кексалар ўғил-қизларининг давлатида пийри-бадавлат бўлиб яшайдилар.

— Йўқолсин уруш!

— Яшасин тинчлик!

Бу қудратли нидолар миллионлар тилида такрорланмоқда.

«Қизил Октябрь» колхозининг бригада бошлиғи Раҳим Норбеков айтган қуйидаги сўзлар янги уруш оловини ёқучи агрессорлар қалбига ўткир найза бўлиб санчилгусидир:

— Биз халқларнинг яна мусибатга тушишини истамаймиз. Юрт бошига бало бўлган урушнинг бети қурсин!

—Пахтамиз мўл бўлсин, юртимиз обод бўлсин, улуғ Сталин узоқ умр кўрсин! Мана шу бизнинг асл мақсадимиз!

С. МАҲКАМОВ.

ҒЎЗА ПАРВАРИШИНИ КУЧАЙТИРИБ, ҲОСИЛГА ҲОСИЛ ҚЎШАЙЛИК!

Бухорода пахта ҳосили тақдирига енгилтаклик блан қараётирлар

(«Қизил Ўзбекистон»нинг Бухоро область мухбиридан)

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг «Июль ойида ғўза парваришини кучайтириш ва ҳосил тўплаш соҳасидаги кечиктириб бўлмайдиган тадбирлар тўғрисида» деб чиқарган қарорида Бухоро областида ғўза парвариши айниқса ёмон бораётганлиги қайд қилиб ўтилган эди. Бу нарса Бухоро область партия, совет ташкилотлари ва қишлоқ хўжалик органлари учун жиддий огоҳлантириш эди.

Область партия комитети ва область ижроия комитети Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва республика партия Марказий Комитетининг огоҳлантиришидан ўзлари учун тегишли хулоса чиқариб олдиларми? Афсуски, областьда ғўза парваришининг ҳозирги аҳволи партия ва ҳукумат қароридан тегишли хулоса чиқарилмаганини кўрсатади. Қарордан кейин районларга гуруҳ-гуруҳ вакиллар чиқарилди, мажлислар ўтказилди, бу мажлисларда узундан-узоқ қарорлар ҳам ёзилди. Ғўза парваришини кучайтириш ва ҳосил тўплаш юзасидан область партия комитети ва область ижроия комитети янги график ҳам тузди лар ва уни районларга йўлладилар. Янги графиклар тузилганидан буён 10 кун ўтди.

Хўш, графиклар бажарилдими, ғўза парваришида кутилганча ўзгариш ясалдими?

1 июльдан 10 июльгача, я'ни икки бешкунликда графикларнинг бажарилиши қуйидагича: чопиқ бўйича—65 процент, культивация—84, суғориш—65 ва ғўзани қўшимча озиқлантириш бўйича 22 процент бажарилган, холос. Ғўзани парвариш қилиш сур'ати иккинчи бешкунликда пасайиб кетди. Олот ва Қоракўл районларигина культивация графигини бажардилар. Вобкент, Қизилтепа, Ромитон, Кармана ва бошқа районлар графикнинг бирор қисмини ҳам бажармаганлар.

Чопиқ графигини 40, суғориш графигини 45, ғўзани қўшимча озиқлантириш графигини 4 процент бажарган ва культивацияга қўйилган тракторларнинг 40 проценти бекор турган Вобкент районига юборилган область партия комитетининг мас'ул вакили ўртоқ Братишев (область ижроия комитети раисининг ўринбосари) «чопиқнинг сифати, сур'ати пастлиги, сув исроф қилинаётгани, тракторларнинг ишламаслиги»ни рўйхатга олиб, Бухорога қайтиб келди. Ўртоқ Братишев келиб-кетгачидан кейин, районда ғўзани парвариш қилишда ҳечқандай ўзгариш бўлмади. Ҳали ҳам Вобкент райони ғўза парваришида орқада қолмоқда.

Районнинг Роҳкент қишлоқ советидаги «Қизил аскар», Ленин номли, Калинин номли, Қўнғирот қишлоқ советидаги Калинин номли энг йирик колхозларда биринчи суғориш ҳалигача тамом бўлмаган бирнеча юз гектар ерда сийрак ғўзалар бор. Ғўзалар парвариш қилинмаганлиги сабабли, ўсишдан тўхтаб қолган.

Партия ва ҳукумат қарорининг ҳеч сўзсиз бажарилишини та'мин этмаётган ва партия ҳамда давлат интизомини қўпол равишда бузиб, алдаш ва кўзбўямачилик йўлига тушиб олган ба'зи район раҳбарларига нисбатан область партия комитети ҳам, область ижроия комитети ҳам тегишли чора кўрмаётир.

Қуйидаги мисолни келтириш кифоя. Июнь ойида ва июльнинг биринчи ўнкунлиги давомида область партия комитети бюроси йўл қўйилган хатоларни қайд қилиб, Ромитон район партия комитети бюросининг бутун составига, Пешку, Бухоро ва Свердлов районларининг алоҳида раҳбарларига партиявий жазо берди. Шундан кейин бу районларда ғўза парвариши яхшиландими? Йўқ, яхшиланмади.

Область партия комитетининг 10 июльда бўлган бюроси 10 кунлик иш якунини муҳокама қилди. Докладчи—область пахтачилик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Носиров сводкага қараб туриб:

— Ўнкунлик график бажарилмай қолди. Чопиқнинг сифати ҳамон паст, ғўза бостириб суғорилмоқда, культивация сур'ати суст. Билмадим, минерал ва маҳаллий ўғит йўқми, ғўзани қўшимча озиқлантириш жуда қониқарсиз аҳволда, — деди-да, бирор конкрет айбдорни кўрсатиб бермади, трактор паркининг қониқарсиз ишлаётганлигининг сабаби нимадан иборат эканлигини айтолмади.

Ғўза парваришида область бўйича энг орқада қолаётган Қизилтепа район партия комитетининг секретари Метинбоев, район ижроия комитетининг раиси Сачоков ўртоқлар: «ишни уюштиролмадик, хато қилдик, айб бизда...» деб осон қутилиш пайига тушдилар.

Вобкент район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Ҳамроев:

— Биринчи ва иккинчи бешкунлик графикларини бажаролмадик, учинчи бешкунликда жиддий бурилиш ясамоқчимиз, ва'да бераман, ишонтираман,— деди.

Область партия комитетининг бюроси графикларнинг бажарилишини барбод бергани учун, ғўза парваришини тоқат қилиб бўлмас даражада ёмон бораётгани ва пахта ҳосили жиддий хавф остида қолганлиги учун... Қизилтепа район партия комитетининг бюро составига виговор э'лон қилинсин, деб қарор чиқарди.

Қизилтепа районида юз берган аҳволнинг конкрет айбдорларига бундан ҳам қаттиқроқ чора кўришга область партия комитетининг бюроси ҳақли, албатта. Аммо Қизилтепа районида пахта ҳосилининг жиддий хавф остида қолганлиги область партия комитетининг раҳбарларини нега илгарироқ ташвишлантирмапти? Тўғридан-тўғри жазо чоралари қўлланишдан кўра, хатонинг олдини илгарироқ олиш фойдалироқ бўлмасмиди?

Тузилган график бузилмаслиги керак. График расмият учун тузилмасдан, ишни план асосида тезлатиш учун тузилади, уни оғишмасдан бажариш — ҳамма учун мажбурий. Партия ва ҳукуматнинг қарори асосида тасдиқланган графикни бажармаслик учун ҳечкимга ҳуқуқ берилгани йўқ. Графикнинг ҳам, қарорнинг ҳам бажарилиши — унинг ижроси учун большевикларга хос кураш олиб боришга боғлиқдир. Афсуски, Бухоро область партия комитетининг раҳбарлари юқори партия органининг қарорини бажаришга бефарқ, юзаки қараб келаётганлари каби, ўзлари чиқарган қарор ва графикларни ҳам ҳурмат қилмаётирлар.

Ўтказилган текширишлар областьнинг ба'зи районларида сийрак ва ўсишдан орқада қолган ғўзалар борлигини, бу ғўзаларнинг парваришига э'тибор берилмаётганини, яхши ғўзалар эса ўсишдан тўхтаб, ба'зи жойларда ғўза шона ва кўсакларини ташлаётганлигини кўрсатди.

Бу аҳвол область раҳбарлари, даставвал область партия комитетининг секретари Н. Манғутов, область ижроия комитетининг раиси Ҳ. Маҳмудов ўртоқларнинг бу йил ҳам пахта ҳосила тақдирига енгилтаклик блан қарашдан воз кечмаганликларини, юз берган жиддий аҳволга етарли баҳо бермаётганликларини кўрсатади.

С. КАРИМОВ.

Озарбайжон пахтакорларининг делегацияси Андижон районидаги Сталин номли колхозда. **Суратда:** Озарбайжон пахтакорлари делегациясининг раҳбари Озарбайжон ССР Фанлар академиясининг академик-секретари **И. Д. Мустафаев** (чапда) ва Шахмар районидаги «Инқилоб» колхозининг раиси **Жаббор Шарифли** (ўнгда) Сталин номидаги колхознинг ғўзаларини кўздан кечирмоқдалар. Ўртада колхоз раиси ўртоқ **Бакиров.**

М. Собиров фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

Озарбайжон пахтакорларининг вакиллари Мирзачўл ва Сирдар'ё районларида

Озарбайжон пахтакорларининг Ўзбекистонга келган ўзаро текшириш бригадаси Озарбайжон ССР Пахтачилик министрининг ўринбосари ўртоқ Н. Новрузов бошчилигида 14 — 15 июль кунлари Сирдар'ё ва Мирзачўл районларидаги бирқанча колхознинг ғўзаларини кўриб чиқди. Меҳмонлар Мирзачўл далаларида ўзбек пахтакорларининг пахтадан мўл ҳосил етиштириш йўлида қилаётган ишлари блан танишдилар, Мирзачўл водиси кенг пахтазор водига айланаётганлиги, жуда кўп колхозлар пахтадан юқори ҳосил олаётганлиги меҳмонларни ғоят хурсанд қилди.

Озарбайжон пахтакорлари Сирдар'ё районидаги бирқанча колхознинг яхши ишларини кўрсатиш блан бирга, ғўза парваришидаги турли нуқсон, хатоларни ҳам очиб ташладилар. Бу хатолар шундан иборатки, кўп жойларда ғўзани ягана қилиш пала-партиш ўтказилган, суғориш қоидалари бузилган. Бундай ҳолни «Победа», «Ўзбекистон 10 йиллиги» колхозларида ва «Ҳақиқат» колхозининг Сафар Холматов бошлиқ бригадасида кўриш мумкин.

Озарбайжон пахтакорларининг вакилларидан Тауз МТСининг бош агрономи ўртоқ Иброҳим Охундов ўз коллективининг топшириғига мувофиқ, гектаридан 32 центнердан пахта етказиб бериш шарти блан, Сирдар'ё районининг 2-нчи МТС коллективини социалистик мусобақага чақирди. 2-нчи МТС директори ўртоқ Тошалиев коллектив номидан гапириб, чақириқни қабул қилди.

Озарбайжон пахтакорларининг вакиллари Мирзачўл районидаги колхозларда ғўза парваришининг боришини текширдилар. Улар Молотов номли колхознинг ғўзасини кўриб завқландилар ва бу колхознинг пахта мўл ҳосили учун курашдаги тажрибаларини ўргандилар.

Молотов номли колхоз а'золари ҳар гектар ердан 40 центнердан ҳосил топшириш учун курашмоқдалар. Юзцентнерчи бригадалар бундан ҳам кўпроқ ҳосил етиштириш учун ғўза парваришини кучайтирмоқдалар. Ҳозир Ғ. Юнусов ва М. Орипов ўртоқлар бошлиқ бригадалардаги ҳар туп ғўзада 10 дан 15 гача кўсак бор. Икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонини олган ўртоқ Басти Бағирова Ғанишер Юнусов блан суҳбат қилди. Ҳар иккала пахта устаси пахта мўл ҳосили етиштириш юзасидан ўзаро тажриба алмашдилар. Ўртоқ Басти Бағирова ғўзани қишлоқ хўжалик зараркунандаларидан сақлаш ҳақида ўртоқ Ғ. Юнусовни огоҳлантирди.

Вакиллар чеканка масаласига алоҳида э'тибор бердилар. «Янги гулистон», «Октябрь» ва бошқа бирқанча колхозларда бу муҳим тадбир қўпол равишда бузилган. Бу колхозларда ғўзаларнинг бош томонидан қирқиб ташланган узиндилар алоҳида фартукларга солинмасдан, қатор ораларига тўкиб-сочиб кетилмоқда. Вакиллар бу ишнинг нотўғрилигини, бундай қилганда, қишлоқ хўжалик зараркунандаларига емиш тайёрланишини айтдилар.

Сирдар'ёда ўтказилган районаро кенгашда вакиллар текшириш натижалари ҳақида ахборот бердилар. Улар бу кенгашда ҳар иккала район МТС ларидаги агрономларнинг ғўза парваришида яхши ишламаётганликларини, айниқса ғўза касалликларига қарши курашда деярлик ҳечнима қилмаётганликларини алоҳида кўрсатиб ўтдилар ҳамда бу йил мамлакатга кўпроқ пахта етказиб бериш учун ғўза парваришини бундан ҳам кучайтиришга чақирдилар.

Кенгашда Мирзачўл районидаги Молотов номли колхознинг раиси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати С. Назаров, Сталин номли колхознинг раиси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Р. Муҳаммедов, Мирзачўл район партия комитетининг секретари А. Тоиров, Сирдар'ё район партия комитетининг секретари М. Аҳмедов ўртоқлар сўзга чиқиб, Озарбайжон пахтакорларининг вакиллари кўрсатиб берган нуқсонларни 2 — 3 кун ичида битиришга, ғўза парваришини янада яхшилашга ва'да бердилар.

Ориф ЮНУС.
«Қизил Ўзбекистон» мухбири.

И. УСМОНОВ.
Сирдар'ё район, «Қизил юлдуз» газетасининг мас'ул муҳаррири.

М. ҒОЗИЕВ.
Мирзачўл район, «Колхоз меҳнати» газетасининг мас'ул муҳаррири.

Социалистик қишлоқ хўжалигимиз учун юқори малакали кадрлар етиштирайлик

1 июньда олий ва махсус ўрта ўқув юртларига ўқувчилар қабул қилиш бошланди. Бу йил республикамизнинг олий ва ўрта қишлоқ хўжалик ўқув юртларига минглаб киши қабул қилинади.

Совет ҳокимияти йилларида Ўзбекистонда жуда кўп олий ва ўрта ўқув юртлари очилди. Бу эса республикамиз халқ хўжалигининг ҳамма тармоқлари учун жуда кўп мутахассис тайёрлаб чиқариш имкониятини берди.

3 та олий ўқув юртида, 17 техникум ва кўпгина махсус қишлоқ хўжалик ўқув юртларида қишлоқ хўжалиги учун юқори ва ўрта малакали кадрлар тайёрланмоқда. Бу ўқув юртларида хилма-хил факультет ва бўлимлар бор. Бу эса ёшларимизга қишлоқ хўжалиги соҳасида исталган ихтисосни танлаб олиш имкониятини беради.

Масалан, Тошкент қишлоқ хўжалик институтида агрономлар, далачилар, селекциячилар ва уруғчилар тайёрлайдиган агрономия факультети, ипакчилик факультети, агрохимия ва тупроқшунослик факультети, ўрмончилик-мелиорация факультети ва бошқалар бор.

Совет Иттифоқида энг кекса ҳисобланган ипакчилик факультети колхоз ва совхозлар, қурт уруғи заводлари, тут кўчатзорлари, илмий-текшириш муассасалари учун мутахассислар тайёрлаб чиқаради.

Агрохимия ва тупроқшунослик факультети қишлоқ хўжалиги учун химизаторлар, агроном-тупроқшунослар, ўрмончилик-мелиорация факультети дарахтзорларни кенгайтириш, далаларни иҳота қилиб дарахт ўтқазиш, дарахтлардан қумларни тўсиш учун фойдаланиш соҳасида ишловчи мутахассислар етиштиради. Институтда узумчилик ва сабзавотчилик-мевачилик мутахассислари ҳам тайёрланади. Институт мустаҳкам ўқув базасига эга. Кафедраларда республиканинг энг йирик олимлари дарс бермоқдалар.

Самарқанддаги Куйбишев номли қишлоқ хўжалик институтида агрономия, зоотехника, ветеринария, йилқичилик, узумчилик ва виночилик факультетлари бор.

Қишлоқ хўжалиги ишларига машина ва механизмларнинг кенг жорий қилиниши қишлоқ хўжалиги инженер механиги деган янги ихтисосни вужудга келтирди.

Ўзбекистоннинг машиналаштирилган социалистик қишлоқ хўжалиги учун механизация соҳасида ишлайдиган жуда кўп малакали кадрлар керак. Суғориладиган деҳқончилик хўжалиги, катта ва кичик ГЭСлар қурилиши, йирик ирригация иншоотлари бу соҳада ишлайдиган жуда кўп мутахассислар етиштиришни талаб қилади. Тошкентдаги ирригация ва қишлоқ хўжалигини машиналаштириш институти ана шундай мутахассисларни тайёрлаб чиқаради.

Бу институтда қишлоқ хўжалигини машиналаштириш, гидромелиорация, қурилиш ишларини машиналаштириш, электр станциялар қурилиши ва ер тузиш факультетлари бор.

Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини машиналаштириш институтида, Самарқанд қишлоқ хўжалик институтида дарс беришга ва илмий ишларга йирик олимлар, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ҳақиқий а'золари, профессорлар, хизмат кўрсатган фан арбоблари, қишлоқ хўжалик фанлари докторлари ва кандидатлари жалб қилинган.

Республикадаги ўн олти техникумда қишлоқ хўжалигининг барча тармоқлари учун ўрта малакали мутахассислар—агрономлар, далачилар, мевачи-сабзавотчилар, ўсимликларни ҳимоя қилувчилар, ирригаторлар, зоотехниклар, ветеринария фельдшерлари, ер тузувчилар тайёрланади.

Техникумлар сўнгги йил мобайнида ўқув қуроллари блан анча яхши та'минланди, янги кучли ўрмаловчи дизель тракторлар, автомашиналар, ўзи юрадиган ва тиркаладиган комбайнлар ҳамда бошқа қишлоқ хўжалик машиналари олинди. Техникумлар қошида та'лим-тажриба хўжаликлари бор.

Ўзбекистоннинг олий ва ўрта ўқув юртларида социалистик деҳқончиликнинг турли тармоқлари, биринчи навбатда, пахтачилик учун минглараа мутахассис тайёрланди. Республиканинг олий ва ўрта қишлоқ хўжалик ўқув юртларини битириб чиққан кўп кишилар совет ва партия раҳбарлик ишларида, республика идораларида, МТС ва совхозларда, илмий-текшириш муассасаларида ишламоқдалар. Улар орасида хизмат кўрсатган фан арбоблари, хизмат кўрсатган агрономлар, ирригаторлар, ветеринария врачлари бор.

Партия ва ҳукумат қишлоқ хўжалиги учун мутахассислар етиштириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилмоқдалар. Ўқиш-ўқитиш ишларини яхшилаш учун кўп маблағ ажратилмоқда. Қишлоқ хўжалик олий ўқув юртлари ва техникумларида ўқувчилар давлат стипендияси блан та'минланади.

Ҳозир қишлоқ хўжалик ўқув юртларига ўқувчилар қабул қилинабошланди. Совет ва партия ташкилотлари, даставвал, ер органлари қишлоқ хўжалик ўқув юртларига қабул қилиш шартларини кенг тушунтиришлари керак. Қишлоқ жойларида яшаб, колхоз ишлабчиқариши блан бевосита боғланган ерли миллат ёшларидан қишлоқ хўжалиги ўқув юртларига ўқувчилар қабул қилиш айниқса муҳимдир.

Қишлоқ хўжалик ўқув юртларини битириб чиққан ёшлар республикамизнинг қишлоқ хўжалигини, айниқса пахтачиликни ҳартарафлама юксалтиришда жуда катта роль ўйнайдилар.

Деҳқончиликнинг юксак маданияти учун кураш шарафли ва фахрли ишдир. Партия ва ҳукумат қишлоқ хўжалик мутахассисларига катта э'тибор бермоқдалар. Ўзбекистон ёшлари қишлоқ хўжалик олий ва ўрта мактабларида ўқиб, билим олишлари ва шу блан социалистик қишлоқ хўжалигини, айниқса пахтачиликни ҳартарафлама ривожлантиришга ёрдам беришлари керак.

Н. КАЛИСТРАТОВ.
Ўзбекистон ССР Пахтачилик министрлиги кадрлар тайёрлаш бўлимининг бошлиғи.

Ем-хашак тайёрлашда ўзибўларчиликка йўл қўйилмасин

(«Қизил Ўзбекистон»нинг Хоразм область мухбиридан)

СССР Министрлар Совети ва ВКП(б) Марказий Комитетининг «1950 йилда ҳосилни йиғиштириб олиш ва қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш тўғрисида» деб чиқарган қарорида жамоат чорвачилигини ривожлантириш ва чорва молларини етарли ем-хашак блан та'минлаш соҳасида маҳаллий партия, совет ташкилотлари ва қишлоқ хўжалик органлари олдида турган энг муҳим вазифалар кўрсатиб берилди. Қарорда бундай дейилади:

«Бу йил пичан ўриш ва ем-хашак силослаш ишлари ўз вақтида ва уюшқоқлик блан ўтказилсин, токи ем-хашак тўплаш планларининг бажарилиши та'минлансин ва ҳарбир колхоз ҳамда совхозда жамоат чорвачилигининг эҳтиёжларини тўла та'минлайдиган миқдорда зарур ем-хашак запаслари вужудга келтирилсин».

Аммо Хоразм областининг колхозларида жамоат чорвачилигини ривожлантиришда катта аҳамиятга эга бўлган ем-хашак тайёрлаш ишлари область партия, совет ташкилотларининг э'тиборидан четда қолдирилиб, ўзибўларчиликка ташлаб қўйилган.

Ма'лумки, 1949 йилда область қишлоқ хўжалик бошқармаси ва унинг маҳаллий органлари раҳбарларининг ёмон ишлаганликлари натижасида пичан ўриш ва ем-хашакни силослаш соҳасида катта хато ва камчиликларга йўл қўйилди. Ҳазорасп, Янгиариқ, Қўшкўпир ва бошқа районларда пичан ўриш ўз муддатида ўтказилмаганлигидан, план бажарилмади. Кўпгина колхозларда қимматли вақт қўлдан бой берилиб, пичан ва бедаларнинг сифати бузилди ҳамда уларнинг бир қисми нобуд бўлди. Бу хато ва камчиликлар бу йил яна такрорланмоқда.

Область қишлоқ хўжалик бошқармаси (бошлиғи ўртоқ Аҳмедов) пичан ўриш, ем-хашак тайёрлаш ва силослаш ишига оператив раҳбарликни та'мин қилмаётир. Областьнинг биронта районида ҳам пичан, янтоқ ўриш ва тайёрлашга киришилмаган.

Областьда чорва молларини озиқлантиришда беда жуда катта аҳамиятга эгадир. Лекин область қишлоқ хўжалик бошқармаси беда ўриш ва тайёрлашни йилдан-йилга издан чиқариб келмоқда. Область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Аҳмедов беданинг биринчи ва иккинчи ўрими даврида кўзбўямачиликдан иборат ма'лумот бериб, область партия, совет ташкилотларини алдаб келган.

Планга мувофиқ, область колхозларида минглаб тонна беда тайёрланиши керак. Область қишлоқ хўжалик бошқармасининг ма'лумотлари блан жойлардан олинган рақамлар бир-бирига тўғри келмайди.

Ҳазорасп районида чорва молларининг қишлови учун беда тайёрлаш ниҳоятда ёмон уюштирилган. Район қишлоқ хўжалик бўлимининг мудири ўртоқ Исмоил Абдуллаев бир'ёқламачилик блан ишлаб: «мен ғўза парвариши блан бандман» деб, ем-хашак тайёрлашдан ўзини четга олган.

Янгиариқ, Қўшкўпир районларида аҳвол янада ачинарли. Ҳар икки район атрофидаги кўл бўйларида пичан кўп. Аммо пичан ўриш, тайёрлаш яхши ташкил этилмаган. Янгиариқ район қишлоқ хўжалик бўлимининг мудири ўртоқ Қурбонниёзов ем-хашак тайёрлашга оператив раҳбарлик қилиш ўрнига, ва'да беришдан нарига ўтмайди. Районда пичан ўриш ва беда тайёрлаш планининг энди тўртдан бир қисми бажарилган.

Қўшкўпир район ижроия комитетида (раиси ўртоқ М. Юсупов) кейинги вақтда ем-хашак тайёрлаш тўғрисида масала кўрилмаган, бу иш қишлоқ хўжалик бўлимининг мудири ўртоқ Назаровга топшириб қўйилган. Аммо топшириқнинг ижроси текширилмаганлигидан, ўртоқ Назаров ем-хашак тайёрлаш блан жиддий шуғулланмаган. Районда пичан ўриш бошланмаган.

Бу фактлар областьда бу йил ҳам ем-хашак тайёрлаш жуда суст эканини, маҳаллий партия ва совет ташкилотлари пичан ўриш, ем-хашак тайёрлаш ва силослашда қишлоқ хўжалик органларига нисбатан қаттиқ талабчанлик қилмаётганликларини кўрсатади. Бунинг орқасида қимматли вақт қўлдан бой берилиб, ем-хашак нобуд бўлмоқда ва қисман талон-торож қилинмоқда.

Область партия, совет ташкилотларининг раҳбарлари ўзибўларчиликка узилкесил барҳам бериб, чорва молларининг қишлови учун етарли ем-хашак тайёрлашда кескин ўзгариш ясашлари, қишлоқ хўжалик органлари олдига қаттиқ талаб қўйишлари керак.

М. ХУДОЙБЕРГАНОВ.

ТРАКТОР БРИГАДАЛАРИГА ЁРДАМ

Тракторларни техник жиҳатдан қараш усули

Илғор МТС ва трактор бригадаларининг кўпйиллик тажрибалари тракторчиларнинг унумли ишлаши, ёнилғи ва мойлаш материалларининг тежалиши, тракторларнинг узоқ муддат ремонт талаб этмаслиги — трактор ва қишлоқ хўжалик машиналарини техник жиҳатдан тўғри қарашнинг натижаси эканлигини кўрсатди.

Машинани ҳар куни ишга чиқариш олдидан ва машина ма'лум миқдордаги ишни бажаргандан кейин синчиклаб кўрикдан ўтказиб, барча қисм ва механизмларининг ишга тайёр ҳолда сақлашни техника жиҳатдан қараш деб айтилади. Трактор ва қишлоқ хўжалик машиналари техник жиҳатдан қаралиши натижасида унинг қисмлари тез ейилмайди ва синмайди, ремонт ишлари қисқаради. Бу иш тўла йўлга қўйилгандагина машиналарни йил бўйи ремонт қилиш, трактор паркидан планли равишда фойдаланиш ва техника сабабларига мувофиқ машиналарнинг бевақт тўхтаб қолишидан қутилиш мумкин.

Трактор ва қишлоқ хўжалик машиналарини 1937 йилдан бошлаб техник жиҳатдан қараш натижасида каттагина ютуқларга эга бўлган Ленин орденли Азов МТСининг старший механиги ўртоқ С. Перепалин: «Трактор ва машиналарни техник жиҳатдан тўғри ва системали равишда қараб турилса, тракторчи авария қилмасдан ишлайди, ёнилғини тежайди ва смена нормасини албатта бажаради» дейди.

Ҳар ойда икки кун тежалган ёнилғи ҳисобига ишлаш мажбуриятини олиб, социалистик мусобақанинг ташаббусчиси бўлган Мастура Азизова бригадасида трактор ва унга тиркаладиган қишлоқ хўжалик машиналарини техник жиҳатдан қараш энг биринчи қоида қилиб қўйилган. Бу бригадада трактор ва машиналарни техник жиҳатдан қараш қоидаларини ҳечким бузмайди.

Қарши районидаги 2-нчи, Янгийўл районидаги 1-нчи, Наманган районидаги 1-нчи ва Пахтаобод, Уйчи районларидаги илғор МТСларнинг трактор бригадалари трактор ва қишлоқ хўжалик машиналарини ўз вақтида техник жиҳатдан қараб турадилар.

Шундай илғор МТСлар блан бир қаторда, Пискент районидаги 1-нчи, Куйичирчиқ районидаги 3-нчи, Нурота, Чироқчи районидаги 2-нчи, Бешкент районидаги 2-нчи, Бойсун районидаги 2-нчи, Манғит районидаги 2-нчи МТС каби бирқанча МТСлар ҳам борки, бу МТСлар тракторлардан тўғри фойдаланмайдилар, трактор ишлари планини бажармайдилар, уларнинг тракторлари далада кўпинча тўхтаб ётади, ёнилғи ва мой нормадан ортиқча сарф бўлади, натижада, трактор блан бажарилган иш қимматга тушади, чунки бу МТС ларда трактор ва қишлоқ хўжалик машиналарини техник жиҳатдан қараш ишлари онда-сонда ва чала ўтказилади, бу муҳим иш планлаштирилмайди, улар кўчма устахоналардан график асосида фойдаланмайдилар. Трактор бригадаларида трактор ва машиналар техник жиҳатдан қараш учун зарур бўлган асбоб-ускуна ва запас қисмлар блан та'минланмайди.

Ҳозирги кунда механизатор кадрларнинг энг муҳим вазифаларидан бири—ғўза қатор ораларини ишлашдир. Бунинг учун асосан «универсал» трактори ишлатилади. «Универсал» тракторига техник жиҳатдан қараш катта аҳамиятга эгадир.

Ҳарбир тракторга техник жиҳатдан қараш олти турга ажралади. Булардан биринчи ва иккинчисини ҳар сменада ўтказиладиган кундалик техник жиҳатдан қараш, қолғанлари эса машина ма'лум миқдордаги ишни бажаргандан кейин вақт-вақти блан ўтказиладиган техник жиҳатдан қараш дейилади.

Биринчи ва иккинчи техник жиҳатдан қарашда трактор чанг ва лойдан тозаланади, машинанинг сиртидаги қисмлари тортиб маҳкамланади, шатун подшипникларининг шплинтлари, поршеньнинг стопор болти, вентилятор ременининг таранглиги текширилади, тракторга ёнилғи қуйилади ва у мойлаш инструкциясига мувофиқ мойланади, двигатель юргизилади ва унинг ишлашига қулоқ солиб кўрилади.

Учинчи техник жиҳатдан қараш трактор 50 соат (5 смена нормасини бажариб) ишлагандан кейин ўтказилади. Учинчи техник жиҳатдан қарашда биринчи ва иккинчи техник жиҳатдан қарашда бажарилган барча ишлар такрорланади ва қўшимча равишда: двигатель картеридаги автоль янгиланади; трансмиссиянинг мойи текширилади; ҳаво тозалагичнинг фильтри керосин блан ювилади; клапан блан шайин (коромисло) ўртасидаги зазор (оралиқ) текширилади. Бу зазор сўриш клапанида 0,25 миллиметр, чиқариш клапанида 0,3 миллиметр бўлиши керак. Свеча (шам) бураб чиқарилиб тозаланади ва электродларнинг зазори текширилади, бу зазор 0,6—0,7 миллиметр бўлиши керак. Олдинги ғилдирак ва тормозлар текширилади.

Трактор 100 соат (10 смена нормасини бажариб) ишлагандан кейин тўртинчи техник жиҳатдан қараш ўтказилади. Бу гал ҳам, бундан олдинги техник жиҳатдан қарашлардаги барча ишлар қилинади ва қўшимча равишда: шатун ва ўзак подшипникларининг аҳволи текширилади, лозим топилса, шатун подшипниклари тортиб маҳкамланади, мойлаш системаси керосин блан ювилади: узатмалар қутисининг сальниклари текширилади ва тортиб маҳкамланади; магнето узгичи (прерьватели) контактлари ўртасидаги зазор текширилади, бу зазор 0,3—0,4 миллиметр бўлиши керак ва ҳоказо.

«Универсал» тракторининг бешинчи техник жиҳатдан қараш иши трактор 300 соат (30 смена нормасини бажариб) ишлагандан кейин ўтказилади. Бу гал ҳам аввалги техник жиҳатдан қарашлардаги барча ишлар блан бирга, клапанлар ишқалаб мосланади (притирка қилинади); поршень халқалари текширилади ва қисман ёки батамом алмаштирилади; ёнилғи баклари, карбюратор тозаланади; магнето бўлгичи ва узгичининг контактлари, динамо коллектори тозаланади; электр симлари ва фаралар текширилади; руль бошқармаси ва тишлашиш муфтаси текширилади ва созланади.

Трактор 600 соат (60 смена нормасини бажариб) ишлагандан кейин олтинчи техник жиҳатдан қараш иши ўтказилади. Бу техник жиҳатдан қарашда ҳам бундан олдинги техник жиҳатдан қарашда ўтказилган ишлар такрорланади ва қўшимча равишда: трансмиссия картерларидаги мойлар алмаштирилади, клапанлар жилвирланади (шлифовка қилинади), ба'зан уялари шарошкаланади; поршень халқалари алмаштирилади; поршень бармоғи ва шатун втулкаси текширилади ва зарур бўлса алмаштирилади; регулятор қисмларга ажратилади, тозаланади ва ювилади; динамо чўткаларининг тегиб туриши ва подшипникларнинг аҳволи текширилади; вентилятор қисмларга ажратилиб тозаланади; тишлашиш муфтаси блан узатмалар қутиси валларининг бир ўқда туриши текширилади; трансмиссия механизмлари кўздан кечириб текширилади ва созланади; двигатель юргизилади ва тирсакли валнинг оборотлар сони текширилади ҳамда регулятор созланади.

1-нчи, 2-нчи ва 3-нчи техник жиҳатдан қараш ишлари тракторни эгатдан чиқариб, текис ерга ўрнатиб, далада ўтказилади. Бу ишларни тракторчилар, трактор бригадасининг бошлиғи, прицепшик ва заправшик бажарадилар. 4-нчи, 5-нчи ва 6-нчи техник қарашлар усти ёпиқ бинода, бригада устахонаси ва кўчма устахона асбоб-ускуналари воситаси блан ўтказилиб, бу ишларни МТС механиги раҳбарлиги остида бригада бошлиғи ёки ремонт слесари, тракторчилар, прицепшик ва заправшик бажарадилар.

Бошқа маркадаги тракторларнинг ҳам техник жиҳатдан қараш ишлари шу принцип асосида ўтказилади.

Трактор ва қишлоқ хўжалик машиналаридан тўғри ва унумли фойдаланиш учун, албатта, уларни техник жиҳатидан қараш лозим. Бунинг учун МТС ходимларининг малакасини ошириш, кўчма устахона ва мавжуд асбоб-ускуналардан тўғри фойдаланиш техник жиҳатдан қарашнинг барча талабларини тўла бажариш зарур.

Илғор МТС ва трактор бригадаларида тракторни техник жиҳатдан қарашда бригаданинг барча ходимлари қатнашадилар. Бешинчи ва олтинчи техник қаровларни осонлаштириш учун МТС устахонаси запас агрегатлар тайёрлаб, алмаштирув фонди ҳосил этади.

Трактор ва қишлоқ хўжалик машиналарини техник жиҳатдан қараш учун республикамизда барча имконият бор. Трактор ва қишлоқ хўжалик машиналарини техник жиҳатдан қараш энг муҳим вазифалардан биридир.

Инженер-механик: И. СОЛИҲОВ.

Босилмаган хабарлар изидан

Редакциямизга келган бир хабарда Наманган область, Норин район матлубот союзига қарашли Ленинобод сельпосининг раиси Эргаш Холйигитов мансабидан фойдаланиб, кооператив мол-мулкини ўз манфаатига қонунсиз сарфлаб келганлиги ва унинг мас'улиятсизлиги натижасида кооператив мулки айрим савдо ходимлари томонидан талон-торож қилинаётганлиги кўрсатилган эди.

Ўзбекистон К(б)П Наманган область комитети бу хабар юзасидан текшириш ўтказилиб, унда кўрсатилган фактлар тўғри топилганлигини редакциямизга хабар қилди.

Кооператив мулкининг талон-торож қилинишига йўл қўйиб келган Ленинобод сельпосининг раиси Холйигитов ишдан олинди. Растратчилардан кооператив мулкини ундириб олиш ва уларни жиноий жавобгарликка тортиш учун текшириш ҳужжатлари терговорганларига топширилди.

ҚУРИЯДАГИ ВОҚИАЛАР

ҚУРИЯ ХАЛҚ-ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ АРМИЯСИ БОШ ҚЎМОНДОНЛИГИНИНГ АХБОРОТИ

ПХЕНЬЯН, 18 июль. (ТАСС). Қурия халқ-демократик республикаси Халқ армиясининг Бош қўмондонлиги 18 июль эрталаб қуйидаги ахборотни э'лон қилди:

Халқ армиясининг қисмлари ҳамма фронтларда ҳужумни давом этдирдилар.

Шарқий соҳилда Халқ армиясининг қисмлари кўпгина уезд ва волость марказларини ҳамда қишлоқларни озод қилдилар.

Халқ армиясининг қисмлари ўз ҳужумлари вақтида кўп асир олдилар ва кўп миқдорда қурол-яроғ қўлга туширдилар.

Халқ армиясининг қисмлари ҳужумни давом этдирмоқдалар. Озод қилинган шаҳар ва қишлоқларнинг аҳолиси Халқ армияси қўшинларини хурсандчилик блан кутиб олмоқда.

ПХЕНЬЯН, 18 июль. (ТАСС). Қурия халқ-демократик республикаси Халқ армиясининг Бош қўмондонлиги 18 июль кечқурун қуйидаги ахборотни э'лон қилди:

Халқ армиясининг қисмлари ҳужумни давом этдирмоқдалар.

17 июль соат 18 да Халқ армиясининг қисмлари Тэнжон (Тайден)нинг ғарби-шимолида Тэпхенни (Тахейри) районида Кимган дар'ёсининг жанубий соҳилида америка қўшинларининг қисмларига қарши жанг қилдилар. Бу жанглар натижасида душман анча катта талафот кўрди; 100 га яқин америкали асир олинди.

Қуйидаги ўлжалар қўлга туширилди: 8 танк, 25 та 105 миллиметрли тўп, 8 та 155 миллиметрли тўп, танкка қарши отадиган 19 тўп, 10 та базук (танкка қарши отадиган милтиқ), 25 та зенит пулемёт, 30 та оғир ва енгил пулемёт, 800 та милтиқ, 700 та карабин, шунингдек кўп миқдорда тўп ўқи ва бошқа анжомлар.

ҚУРИЯДАГИ УРУШ ҲАРАКАТЛАРИГА ДОИР

НЬЮ-ИОРК, 18 июль. (ТАСС). Макартур штабининг ахборотида 24-нчи америка пиёда аскарлар дивизияси Тэчжондан ғарбда ва шимолда «ўз линиясини текислашни давом этдирмоқда», Жанубий Қурия қўшинлари ҳам «ўз мудофаа позицияларини қайтадан туздилар ва ўз линияларини текисладилар» дейилади.

СОБИҚ ЛИСИНМАНЧИ АМАЛДОРЛАР ҚУРИЯ ХАЛҚ-ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ ТОМОНИГА ЎТМОҚДАЛАР

ПЕКИН, 18 июль (ТАСС). Синьхуа агентлигининг мухбири Қурия Марказий телеграф агентлигининг хабарига асосланиб Пхеньяндан билдиради: Ли Син Ман ҳукуматининг кўпгина юқори мансабдаги амалдорлари ва «миллат мажлиси» нинг а'золари Сеулда баёнот э'лон қилдилар. Улар бу баёнотда Қурия халқ-демократик республикаси томонига ўтганликларини билдирадилар ва америка агрессорларини Қуриядан ҳайдаб чиқариш учун курашга бор кучларини сарфлашга ва'да берадилар.

Лисинманчилар «миллат мажлиси»нинг а'зоси Ан Цай Хон 14 июльда Пхеньян радиоси орқали нутқ сўзлаб, америка империалистлари қўлида қурол бўлганлигини ва қурия халқи олдида жиноят қилганлигини айтди. Шу кундан бошлаб,— деди Ан Цай Хон,— мен янги ҳаёт кечира бошлайман ва бутун кучимни бирлашган мустақил ватан учун, америка империалистларига қарши курашга бағишлайман. Мен республика ҳукуматига самимий ташаккур изҳор қиламан, республика ҳукумати менга раҳмдиллик блан қараб, Ватанга ва халққа хизмат қилишнинг тўғри йўлини кўрсатмоқда».

13 июльда лисинманчи юқори мансабдаги амалдорлардан ва «миллат мажлиси» а'золаридан 100 дан ортиқ киши Пхеньян халқ комитетида рўйхатдан ўтди.

ҚУРИЯ ХАЛҚ-ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ АРМИЯСИ ОЛИЙ БОШ ҚЎМОНДОНИ КИМ ИР СЕННИНГ ЖАНУБИЙ ҚУРИЯ АРМИЯСИ КОМАНДИРЛАРИГА МУРОЖААТИ

ПХЕНЬЯН, 18 июль. (ТАСС). Пхеньян радиоси Қурия халқ-демократик республикаси Халқ армияси Олий Бош Қўмондони Ким Ир Сеннинг Жанубий Қурия армияси командирларига қарата чиқарган мурожаатини эшитдирди.

«Бутун қурия халқидан мадад олаётган Халқ армияси, — дейилади мурожаатда, — ватанимиз пойтахти Сеул шаҳри блан бирга Кенги вилоятини, Канвон вилоятини тамомила озод қилди ва Шимолий ҳамда Жанубий Чунчен вилоятларининг бутун территориясини деярлик тамомила озод қилди ва ҳозирги вақтда Шимолий Кенсан вилояти территориясига кирди. Америка армияси штаби ва лисинманчи қўғирчоқ офицерлар ҳамда солдатлар тўдаси Тайдендан қочдилар...

Бутун қурия халқи ва унинг қуролли кучлари, я'ни бизнинг Халқ армиямиз гражданлар урушини хоҳламайдилар ва урушни тезроқ тугатиб, мамлакатимизни тезроқ бирлаштиришга интиладилар.

Агар америка империалистлари бизнинг ички урушимизга аралашмаганларида ва қуролли агрессия бошламаганларида эди, ватанимиз аллақачон бирлаштирилган ва уруш аллақачон тамом бўлган бўлур эди.

Америка империалистлари ватанимизни ўз мустамлакаларига ва Шарқда ҳарбий-стратегик базага айлантириш планини аллақачон тайёрлаган эдилар.

Америка империалистлари бизнинг мамлакатимиз ҳақидаги ана шу қабиҳ агрессив мақсадларига эришиш учун қуруқликдаги, денгиздаги ва ҳаводаги кучларини сафарбар қилиб, қуролли агрессия бошладилар. Улар мамлакатимизнинг шаҳарларини, қишлоқларини ва саноат корхоналарини бомбардимон қилабошладилар, ўнмингларча бирод арларимиз, опа-сингилларимиз ва болаларимизни қиришга киришдилар.

... Шавкатли Халқ армиясининг зарбалари остида қўғирчоқ Ли Син Ман ҳукумати барбод бўлди, Жанубий Қурия миллат мажлиси деб аталган мажлис тарқатиб юборилди...

Ли Син Ман қўғирчоқ ҳукуматидаги хоинларнинг қолган-қутганлари қурия халқининг бирнеча миллиард доллар ҳисобланган мол-мулкини ўғирлаб қочиб кетдилар. Жанубий Қурия миллат мажлиси депутатларидан бори-йўғи ўнтача киши қолди, улар биз миллат мажлисининг вакилларимиз деб жар солмоқдалар, ҳақиқатда эса Жанубий Қурия миллат мажлиси депутатларининг жуда кўпчилиги қурия халқи томонига ўтди.

Ли Син Ман қўғирчоқ ҳукумати армиясидаги дивизия командирлари, офицерлар, хизматчилар!

Эндиликда сизда ҳукумат ҳам, миллат мажлиси ҳам, бош штаб ҳам йўқ. Уларнинг ҳаммаси сизларни америка империалистлари ихтиёрига ташлаб қочиб кетдилар.

Ҳозирги вақтда сиз қўмондонлик қилаётган армияга ким буйруқ бермоқда ва ким раҳбарлик қилмоқда? Бу — америка армиясининг бош штабидир, бу — америка офицерларидир. Сизлар америка агрессорлари томонида бўлмаслигингиз ва ўз ватандошларингизга, ўз ота-оналарингиз ва ака-укаларингизга қарши урушмаслигингиз керак. Сиз ўз халқингиз томонида туриб, агрессорларга, я'ни америка армиясига қарши урушишингиз керак.

Сизлар бу урушда америкали агрессорлар қўлида қурол бўлиб қолдингиз. Америкали агрессорлар ватанимизни мустамлакага, қурия халқини эса ўзларининг мустамлака қулларига айлантирмоқчи бўладилар.

... Халқ армияси томонига ўтингиз! Шундай қилингизки, сиз қўмондонлик қилаётган қўшинлар ўз қуролларини америкали агрессорларга қарши қаратсинлар. Ватан ва халқ сизнинг бу ишингизга юксак баҳо бериб, ўтмишдаги ҳамма гуноҳларингизни кечиради».

АТОМ ҚУРОЛИ ИШЛАТИШ ТАҚИҚЛАНСИН! АМЕРИКА ҚЎШИНЛАРИ ҚУРИЯДАН ДАРҲОЛ ЧАҚИРИБ ОЛИНСИН!

Тинчликни ҳимоя қилиш Канада конгресси Трумэн, Сен-Лоран ва Трюгве Лига телеграммалар юборди

ОТТАВА, 18 июль. (ТАСС). Тинчликни ҳимоя қилиш Канада конгресси қуйидаги хабарни э'лон қилди: конгресс президент Трумэнга, Канада бош министри Сен-Лоранга ва Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бош секретари Трюгве Лига телеграммалар юборди. Бу телеграммаларда конгресс Қурияда атом бомбасини ишлатиш тўғрисида америка конгрессида қилинган таклифлар муносабати блан ташвишланганлигини ва ғазабланганлигини билдиради.

Тинчликни ҳимоя қилиш Канада конгресси, Трумэн «бу таклифларни қораласин ва Қўшма Штатлар атом бомбасини ишлатмайди деб дун'ё халқларига ва'да берсин», деб талаб қилади. Телеграммада бундай дейилади: «Биз Қўшма Штатлар Қуриядан ўз қўшинларини чақириб олсин ва қурия халқига ўз идора усулини ўз истаганича ҳал қилиш имконияти берилсин деб талаб қиламиз».

Тинчликни ҳимоя қилиш Канада конгресси Сен-Лоранга юборган телеграммасида «Канада ҳукумати Қурияда атом бомбаси ишлатилишига қарши» деб Қўшма Штатлар ҳукуматини хабардор қилишни сўрайди. Конгресс Қурияга Канада эсминслари юборилишига қарши норозилик билдиради ва Қурияда Канада қўшинларидан фойдаланишга йўл қўймасликка чақиради. Конгресс Канада ҳукуматига низо'ни бартараф қилишда воситачи бўлиш вазифасини ўз зиммасига олишни таклиф этади.

Тинчликни ҳимоя қилиш Канада конгресси Трюгве Лига юборган телеграммасида, Трюгве Ли Бирлашган Миллатлар Ташкилоти байроғи ниқоби остида олиб борилаётган урушда атом бомбаси ишлатилишига қат'иян қарши чиқсин ва америка қуролли интервенциясини тўхтатишга ҳаракат қилсин ва қурия халқига ўзининг давлат тузуми тўғрисидаги масалани ўзи ҳал қилиш имкониятини беришга ҳаракат қилсин, деб талаб этади.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти а'зоси бўлган 20 мамлакат Қуриядаги Америка агрессорларига ёрдам беришдан бош тортди

ЛОНДОН, 18 июль, (ТАСС). Лондон радиоси эшитдирган хабарлардан ма'лум бўлишича, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти а'золаридан шу чоққача 20 давлат Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бош секретари Трюгве Лининг Қуриядаги америка агрессорларига ҳарбий ёрдам бериш тўғрисидаги илтимосига жавоб қайтарган. Лейк Саксесдаги (Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг қароргоҳи) бир расмий вакилнинг айтишига қараганда, шу давлатлардан биронтаси ҳам Қурияга аскар юборишни истаганлигини билдирмаган.

«ҲАРҚАНДАЙ ВАЗИЯТДА ҲАМ ҚУРИЯДА АТОМ БОМБАСИ ИШЛАТИЛМАСЛИГИ КЕРАК»

«Нью-Йорк таймс» газетасининг ҳарбий обзорчиси Болдуин мақоласи

НЬЮ-ЙОРК, 18 июль. (ТАСС). «Нью-Йорк таймс» газетасининг ҳарбий обзорчиси Гансон Болдуин Қурияда атом бомбасидан фойдаланишга қарши чиқмоқда. Болдуин бундай деб ёзади: «Бирнеча айрим шахс ва конгресснинг соғлом ақли блан эмас, балки жиннилиги блан ма'лум бўлган битта-иккита а'зоси бу мудҳиш қуролни ишлатишни талаб қилиб чиқдилар, улар атом қуролини ишлатиш ўлган солдатларимиз учун ўч олиш бўлади ва Қуриядаги урушнинг боришини бизнинг фойдамизга ўзгартириб юборади деб ўйлаган бўлсалар керак... Бу хил талаблар бундан буён ҳам ўртага қўйилиши эҳтимол». Аммо,—дейди Болдуин,— «ҳарқандай вазиятда ҳам Қурияда атом бомбаси ишлатилмаслиги керак».

Сиёсий, ҳарбий, руҳий ва ма'навий сабаблар,— деб ёзади Болдуин,—Қўшма Штатларни атом бомбасини ишлатишдан тийиши керак.

Атом бомбасини ишлатишга қарши келтирилган ҳарбий мулоҳазалар айниқса асослидир,—дейди Болдуин. «Бир нарса бор,— деб уқдириб ўтади. Болдуин,— атом бомбасини ишлатишни ёқлаб чиқаётган оз сонли америкалилар ана шу нарсани эсда тутишлари керак. Бу нарса шундан иборатки, эндиликда биз атом монополиячилари эмасмиз».

АМЕРИКА ҚЎШМА ШТАТЛАРИНИНГ ҲУКМРОН ДОИРАЛАРИДА УРУШ ВАҲИМАСИ

Америка Қўшма Штатлари вакиллар палатаси кичик комиссиясининг маҳфий кенгаши тўғрисида «Нью-Йорк пост» газетасининг ёзганлари

НЬЮ-ЙОРК, 18 июль. (ТАСС). «Нью-Йорк пост» газетасининг мухбири Аллен 17 июльда Вашингтондан хабар беради: Вашингтонда вакиллар палатасининг мустақил органлар учун маблағ ажратиш масалалари блан шуғулланучи кичик комиссияси (мамлакат ичида атом қуввати устидан назорат қилучи комиссия учун маблағ ажратиш масалалари блан шуғулланучи кичик комиссия) а'золарининг бирлашган маҳфий кенгаши бўлган. Бу кенгашда штаб бошлиқлари бирлашган группасининг раҳбари генерал Брэдли ва ҳарбий-денгиз кучлари штаби бошлиғи адмирал Шерман водород бомбаси яратиш соҳасидаги ишларни тезлатишни талаб қилганлар.

Алленнинг айтишича кичик комиссия шу мажлисдан кейин навбатдан ташқари 260 миллион доллар маблағ ажратишни ёқлаб якдиллик блан овоз берган.

Германия Бирлашган социалистлар партиясининг 3-нчи с'езди арафасида

БЕРЛИН, 18 июль. (ТАСС). 20 июльда Берлинда Германия Бирлашган социалистлар партияси (СЕПГ)нинг 3-нчи с'езди очилади. С'езднинг ишида Германия демократик республикаси партия ташкилотларидан 2 мингдан ортиқ вакил қатнашади.

Берлинда чиқадиган демократик матбуотда бугун Озод немис касаба союзлари бирлашмаси (ОСНП) Марказий бошқармаси секретариатининг Германия Бирлашган социалистлар партиясининг 3-нчи с'ездига юборган табрикномаси босилиб чиқди.

«Германия демократик республикасининг озод касаба союзларида бирлашган ишчилари ва улар блан бирга Ғарбий Германиядаги касаба союзларининг юз минглаб а'золари, — дейилади табрикномада, — немис ишчилар синфининг ва бутун халқимизнинг раҳбари — Германия Бирлашган социалистлар партиясининг 3-нчи с'ездига қардошлик саломларини йўллайдилар! Германия ишчилари сиздан — 3-нчи партия с'ездининг вакилларидан тинчликни ҳимоя қилиш юзасидан муҳим қарорлар чиқаришингизни кутадилар. Халқлар, шу жумладан, бизнинг халқимиз ҳам бахтли ҳаёт қуриш учун тинчликка муҳтождирлар.

Биз сизлардан шундай қарорлар чиқаришингизни кутамизки, бу қарорлар демократик Германия Миллий фронтининг тинчлик, бирлик учун ва янги ҳаёт қуриш учун олиб бораётган курашида ишчилар синфининг етакчилик ролини мустаҳкамласин, шу блан бу курашнинг муваффақиятини та'минласин!».

Жаҳон демократик ёшлар уюшмасининг ахбороти

ПАРИЖ, 18 июль. (ТАСС). Жаҳон демократик ёшлар уюшмаси (ВФДМ) секретариати ўз ахборотида билдиради: Секретариат Жаҳон демократик ёшлар уюшмасидаги барча ёшлар ташкилотларига мактуб блан мурожаат қилди, бу мактубда уларни сўнгги халқаро воқиалар, айниқса Қуриядаги воқиалар муносабати блан тинчлик учун кураш кампаниясини кенгайтириш ва кучайтиришга чақирди.

«Америка империалистларининг Қуриядаги агрессияси ҳамда уларнинг Формоза ва Вьетнам ишларига аралашуви шуни кўрсатадики, — дейилади мактубда, — ҳозирги вақтда америка империалистлари ва уларнинг шериклари тўғридан-тўғри ҳарбий агрессияга ўтдилар».

Сўнгра Жаҳон демократик ёшлар уюшмаси секретариати демократик ёшлар ташкилотларини Америка Қўшма Штатларининг Қуриядаги агрессиясини тўхтатишни ва америка қўшинларини олиб кетишни қаттиқ талаб қилишга, шунингдек ҳамма жойда қурия ишлари блан ҳамкорлик ҳаракатини кучайтириб юборишга чақиради.

«Шу блан бирга, — дейилади мактубда, — атом қуролини тақиқлаш йўлидаги кампанияни ҳартарафлама кучайтириш зарур. Ақлдан озган жиноятчилар Қурияда атом қуроли ишлатишни талаб қилиб чиқмоқдалар... Биз ўрта табақа ёшлари ва деҳқон ёшларининг Мурожаатта қўл қўйишлари учун ҳамма тадбирларни кўрмоғимиз керак».

Жаҳон демократик ёшлар уюшмаси секретариати уюшмадаги барча ташкилотларга Тинчлик тарафдорларининг иккинчи жаҳон конгрессига тайёргарлик кўришни дарҳол бошлаб юборишни таклиф этади.

ЖАНУБИЙ АФРИКА ИТТИФОҚИДА КОМПАРТИЯНИ ТАҚИҚЛАШ ТЎҒРИСИДА ҚОНУН

ЛОНДОН, 18 июль. (ТАСС). Рейтер агентлигининг хабар беришига қараганда, Жанубий Африка Иттифоқида компартияни тақиқлаш тўғрисида 23 июньда сенатда қабул этилган қонун э'лон қилинган ва кучга кирган.

Бу қонунга мувофиқ компартия ва коммунистларнинг ҳарқандай фаолияти тақиқланади. Бундай ишлар блан шуғулланучи кишиларга энг кўпи 10 йил қамоқ жазоси берилади. Қонун генерал-губернаторга «коммунизм принциплари»ни тарғиб қилган ҳамма ташкилотларни тақиқлаш ҳуқуқини беради.

ЯПОНИЯ РЕАКЦИЯСИ ҲАДДИДАН ОШМОҚДА

ШАНХАЙ, 18 июль. (ТАСС). Япония радиоси эшитдирган хабарга қараганда, полиция ва «махсус тергов бўлими» деб аталган бўлим агентлари 17 июль эрталаб бутун Японияда компартия ташкилотларига ҳужум қилганлар. Япония компартиясининг маҳаллий ташкилотлари томонидан чиқарилаётган ҳамма газеталар тақиқланган.

«Асахи» газетаси хабар беради: бош прокурор бошқармасининг ма'лумотларига кўра, Япония компартиясининг ташкилотлари томонидан 1009 газета нашр этилар эди, шундан 110 таси Япония ҳукумати томонидан илгари тақиқланган эди.

Япония матбуотининг хабарига кўра, 15 июльда Сендай шаҳрида (Мияги вилояти) Қуриядаги америка агрессиясига қарши норозилик билдирган варақалар кўплаб тарқатилганлиги муносабати блан полиция Япония компартиясининг вилоят комитетида тинтув ўтказган. Полиция қуриялилар иттифоқининг Циба шаҳридаги собиқ бўлимига ҳам ҳужум қилган. Қуриялилардан 3 киши қамоққа олинган.

АВАНТЮРИСТИК ХУРУЖЛАР ДАВОМ ЭТМОҚДА

Макартур «Акахата» газетасини нома'лум вақтга тақиқлади

ЛОНДОН, 18 июль. (ТАСС). Рейтер агентлигининг Токиодаги мухбири хабар беради: генерал Макартур Япония компартияси органи «Акахата» газетасини чиқаришни яна нома'лум вақтга ман' этиш тўғрисида бугун буйруқ берди. Ма'лумки, «Акахата» газетаси Макартурнинг буйруғи блан 26 июньда бир ойга тақиқланган эди.

ФРАНЦУЗ МУСТАМЛАКАЧИЛАРИ ВЬЕТНАМДА ЗАҲАРЛОВЧИ МОДДАЛАР ИШЛАТМОҚДАЛАР

ШАНХАЙ, 18 июль. (ТАСС). Вьетнам информация агентлиги хабар беради: француз мустамлакачилари халқаро қонун ва қоидаларни қўпол равишда поймол қилиб, яқинда Вьетнам граждан аҳолисига қарши заҳарловчи газ ишлатдилар.

26 июньда 17 та француз қирувчи ва транспорт аэроплани Као Банг ёнидаги Гоа ва Нгуэн-Бинь қишлоқларига, шунингдек Као-Банг—Ханой тош йўлига кўп миқдорда заҳарли газ тўлдирилган бомбалар ташладилар. Натижада граждан аҳолиси ўртасида кўп киши ҳалок бўлди.

Мас'ул муҳаррир Ҳ. ҒУЛОМОВ.

КИНО

„Жуковский“ *)

Янги-янги фанларни вужудга келтиришда буюк оғамиз рус халқи фарзандларининг хизмати бениҳоя каттадир. Ломоносов ва Менделеев, Попов ва Лобачевский, Ляпунов ва Жуковский... —буларнинг ҳаммаси илмда жасорат кўрсатган шундай улуғ олимлардирки, табиат ҳақидаги ҳозирги замон фани уларнинг азиз номлари блан чамбарчас боғланган.

Кишилик асрлар бўйи осмонда учишни хаёл қилиб келган. Лекин бу ҳақдаги фикрлар XIX аср охирларигача орзудан нарига ўтмади: ҳаводан енгил бўлган жисмлар (ҳаво шари, дирижабль)нинг ёрдами блан ҳавода сузиш мумкин бўлса-да, лекин ҳаводан оғирроқ жисмларнинг учиши мумкинми, деган саволга ҳечким жавоб бераолмаган.

Улуғ рус математиги ва инженери Николай Егорович Жуковский ҳаводан оғирроқ аппаратнинг ёрдами блан одамнинг учиши мумкинлиги ҳақида аниқ бир фикрга келиб, аэродинамика фанига асос солди. Аэродинамика авиация илмининг асосидир. Аэроплан конструкциясини ишлашда аэродинамика қонунлари асос қилиб олинади.

Авиация—халқимизнинг севган иши. Авиациямизнинг кун сайин ўсиб бораётгани совет халқини қувонтиради, шунинг блан бирга, унинг ўтмиши ҳам халқимизни жуда қизиқтиради. «Жуковский» бадиий кино-фильми Россия—авиациянинг дун'ёда биринчи марта келиб чиққан макони экани ҳақида, бу соҳадаги ишни бошлаб берган олимлар, инженерлар ва учучилар ҳақида ҳикоя қилади.

Чор Россияси даврида амалдорлар чет эл маданиятига сажда қилиб, Ватаннинг ўсиб келаётган талантларига ва уларнинг илмий кашфиётларига ғараз блан қарар эдилар. Жуковский—ўз гениал идеяларининг ғалабаси учун курашда азоб-уқубат ва машаққатларга чидам бериб, умрининг охирларидагина Улуғ Октябрь революцияси туфайли мақсадларига эришган Тимирязев, Циолковский, Павлов, Мичурин каби олимларнинг биридир.

Фильмнинг биринчи кўринишларида табииёт классикларидан бири бўлган улуғ Менделеевнинг «Ҳавода сузиш тўғрисида»ги лекциясини «рус авиациясининг отаси» бўлмиш профессор Н. Е. Жуковский зўр қизиқиш блан эшитганлиги кўрсатилади. Менделеев Жуковский блан илмий темада суҳбат қилади. Менделеев дун'ёда биринчи марта, я'ни ака-ука Райтлардан 21 йил илгариёқ, ҳавода аэроплан блан учган киши рус А. Ф. Можайский экани ва одамзоднинг бу ютуғи ҳақидаги материаллар давлат идораларида йўқолиб кетганлиги ҳақида қандай ҳаяжон блан гапирган бўлса, Жуковский ҳам уни шундай ҳаяжон блан тинглайди.

Менделеевнинг маслаҳат ва насиҳатлари блан янада кучга тўлган профессор Жуковский Россиянинг ўз авиациясига эга бўлиши йўлида тинмай ишлайди, бутун умрини ва билимини шу шарафли ишга бағишлайди. Жуковский ўз теварагига талантли ёшларни тўплайди, улар блан тез-тез машғулот ўтказиб туради. Фильмда аэропланни «кўтарувчи куч» қонунининг кашф этилиш жараёни кўрсатилади. Жуковскийнинг бу қонуни Ньютоннинг «бутун дун'ё тортилиш» қонуни блан бир қаторда туради.

Жуковский ва унинг Москва университетидаги ва Олий техника ўқув юртидаги шогирдлари биринчи марта аэродинамик трубани қуриб, аэроплан моделларини синовдан ўтказадилар, математик формулаларни амалий иш блан боғлайдилар, биринчи аэропланларни ясайдилар.

Аммо чор амалдорлари илмий тажриба ишларига маблағ сарфлашга унамайдилар, рус олимлари ва конструкторларини назарга илмайдилар. Амалдорлар чет элдан аэроплан қисмларини олиб келиб, ўз устахоналарида бу қисмларни бир-бирига қўндириб, ҳукуматга сотишдан фойда кўпроқ чиқади, деб иш кўрадилар. Масалан, улуғ князь блан капиталист Рябушинский рус фани ва техникасининг ривожланишидан кўра аэроплан савдогарчилигини афзалроқ кўрадилар.

Улуғ князь, Жуковскийнинг авиацияни ривожлантириш тўғрисидаги сўзларини эшитиб, ундан сўрайди:

— Айтингчи, шахсан ўзингиз учун қандай фойда чиқармоқчисиз?

— Мен Россия тўғрисида ўйлаябман, —дейди олим, — шахсан менга ҳеч нарса керак эмас.

Капиталист Рябушинский эса олим ва унинг шогирдлари талантини пулга сотиб олиш ҳақида очиқдан-очиқ гапиради.

Фильмда бу икки капиталистнинг образи орқали чор тузумининг ёш рус авиация фани ва саноатига муносабати кўрсатилади.

Аммо амалдорларнинг ҳам, капиталистларнинг ҳам, тескаричи профессорларнинг ҳам ўсаётган ёш рус авиацияси олдига қўйган ғовлари жур'атли олим ва унинг атрофидаги исте'додли шогирдларининг илмий идеяларини бўғолмади. «Хаёл» ҳақиқатга айланабошлади. Олимларнинг ёнига қаҳрамон учучилар ҳам кирабошладилар.

Жуковскийнинг олий пилотаж ҳақидаги назариясидан хабардор бўлган талантли учучи П. Н. Нестеров «ўлим сиртмоғи»ни («мертвая петля») биринчи марта бажариб, назарияни амалда исботлади.

Чор армиясининг полковниги учучи Нестеровга, қаҳрамонлик қилиб давлат аэропланига зарар етказиши мумкин бўлганлиги учун унинг 30 сутка қамоқда ётишини э'лон қилади. Ўша вақтдаги газеталар илм блан қаҳрамонликнинг қўшилишидан келиб чиққан Нестеров ҳодисасини сафсата қилишдан нар'ёққа ўтмадилар. Жуковский ва унинг атрофидаги олимлар, инженерлар ва учучилар амалдорларнинг бу каби бемазачиликларига қулоқ солмадилар, ўзларининг муқаддас ишларини давом этдирабердилар.

Чор Россияси даврида авиациянинг аҳволи мана шундай эди.

Улуғ Октябрь революциясининг ғалабаси натижасидагина авиация фани ва саноатининг ривожланишига кенг йўл очилди. Революциядан сал кейин Н. Е. Жуковский илмий фаолиятининг 50 йиллик юбилейи ўтказилди. В. И. Ленин, Н. Е. Жуковскийни «рус авиациясининг отаси» деб атади. «Рус авиациясининг отаси» раҳбарлигида Чаплигин, Юрьев, Туполев, Микулин каби авиация арбобларининг ижоди гуриллаб ўсди.

«Жуковский» фильмининг постановкачи-режиссёрлари В. Пудовкин ва Д. Васильев, сценарий автори А. Гранберг, операторлардан А. Головня ва Т. Лобова, композитор В. Шебалин улуғ рус олимининг образини экранда жуда тўғри кўрсатабилганлар.

Артист Ю. Юровский Жуковскийнинг шахсий характерини, олимларга хос қиёфасини, унинг ватанпарварлигини тўғри ва тўла равишда гавдалантириб бераолган. Артист И. Судаков Менделеев ролини, артист В. Дружников Нестеров ролини яхши бажарганлар. Академик С. Чаплигинни ҳаёт вақтида кўрган-билган одамлар артист В. Белокуров рольни жуда яхши ўйнаганини айтмоқдалар. Артист М. Названов Рябушинский ролида рус фанини сотучи жирканч киши образини яхши берган.

Фильмда тарихий шароитлар, эпизодлар, Петербург манзараси жуда тўғри ва яхши тасвирланган.

Фильм бадиий жиҳатдан ҳам, тарихий жиҳатдан ҳам, илмий-техник жиҳатдан ҳам жуда яхши ишланган. Тамошабинлар фильмни зўр иштиёқ блан кўрадилар. Фильм совет кинематографиясининг шубҳасиз янги ютуғидир.

Фильмнинг охирларида Н. Е. Жуковский бундай дейди:

— Энди фаннинг тақдири мустаҳкам қўлдадир, илмнинг ютуқлари халқникидир.

Улуғ олимнинг бу сўзлари ҳақиқатан ҳам тўғри бўлиб чиқди. Большевиклар партиясининг ғамхўрлиги натижасида фан ва техника буюк ғалабаларга эришди. Бу ютуқларнинг бир қисми я'ни турли-туман хилдаги ва олий сифатли аэропланлар экранда кўрсатилади. Ўртоқ Сталин расми чизилган байроқни кўтариб учган аэропланнинг кўриниши тамошабинларни бениҳоя шодлантиради.

Экранда ўртоқ Сталиннинг: «Бизда авиация саноати йўқ эди. Ҳозир биз унга эгамиз» деган сўзлари пайдо бўлади. Ҳақиқатан ҳам бу саноат айниқса сталинча бешйилликлар даврида мисли кўрилмаган даражада ўсди. Шу блан бирга, авиация кадрларимиз ҳам ҳартарафлама ўсди ва улғайди. Авиация соҳасида ишловчи олим ва конструкторларимиздан: Туполев, Юрьев, Микулин, Яковлев, Ильюшин, Микоян, Лавочкин, Швецов, Х. Рахматуллин, Климовлар Ватанимизнинг ифтихоридирлар.

Авиациямиз Улуғ Ватан урушида дун'ёда тенги йўқ кучли авиация эканини исботлади. Сталин авиациясининг бу сифати бундан кейин ҳам сақланажак!

О. ФАЙЗУЛЛАЕВ.

* «ЖУКОВСКИЙ» — овозли, рангли, бадиий фильм. «Мосфильм» киностудияси ишлаган. **В. Пудовкин** ва **Д. Васильев** постановкаси, **А. Гранберг** сценарийси, операторлар — **А. Головня, Т Лобова**, композитор **В. Шебалин**, илмий консультант — академик **Христианович**.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

«РОДИНА» — кундуз ва кечқурун **Броненосец Потемкин** деган бадиий фильмнинг янги овозли нусхаси.

«ВАТАН» — **Броненосец Потемкин.**

«НАВОИЙ» (қишки) — кундуз ва кечқурун **Миклухо-Маклай.**

«ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз ва кечқурун **Ажойиб табиатли қиз.**

«УДАРНИК» — **Урушдан кейин кеч соат 6 да.**

«ХЕВА» — рангдор фильм **Жуковский.**

«ИСКРА» (қишки) — 1-нчи залда **Броненосец Потемкин**, бошқа залларда **Сибирь ерлари ҳақида қисса.**

«ИСКРА» (ёзги) — **Саҳродаги қўзғолон.**

«ЁШ ГВАРДИЯ»—кундуз ва кечқурун **Золушка.**

«ТАШКАНЦКУЛЬТПРОМ» АРТЕЛИ
ҲАРХИЛ МУҚОВА ИШЛАРИНИ БАЖАРАДИ

Бунинг учун буюртмачилар блан шартнома тузилади. Муқова ишлари артель материалидан бажарилиб, Шаҳар ижроия комитети тасдиқлаган баҳоларга мувофиқ ҳақ олинади. Баҳолар анча камайтирилган.

Бундан ташқари:

ҳархил бланклар босилади, қоғоз қирқиб берилади ва буюртмачилар материалидан картон ишлари бажарилади.

Ишнинг сифати гарантияланади.

Артельнинг адреси: Тошкент шаҳар, Олмазор кўчаси, 37-нчи уй. Телефон — 35-821.

НИЗОМИЙ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ВА ЎҚИТУЧИЛАР ИНСТИТУТИ

1950/51 ўқув йилига

СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

I. ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИДА:

1. Ўзбек тили ва адабиёти, 2. Ўзбек мактаблари учун рус тили ва адабиёти, 3. Жисмоний тарбия ва спорт, 4. Физика-математика, 5. Табииёт, 6. Педагогика, 7. География факультетларига.

II. ЎҚИТУЧИЛАР ИНСТИТУТИДА:

1. Ўзбек тили ва адабиёти, 2. Ўзбек мактаблари учун рус тили ва адабиёти, 3. Физика-математика, 4. Тарих, 5. Табииёт-география факультетларига.

Педагогика институтида ўқиш муддати 4 йил, ўқитучилар институтида — 2 йил.

Дарслар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Аризалар 31 июльгача қабул қилинади. Кириш имтиҳонлари 1 августдан 25 августгача ўтказилади.

Аризага қуйидаги ҳужжатларни: таржимаи ҳол, ўрта ма'лумотга эга бўлганлик ҳақидаги ҳужжатнинг асл нусхаси, 3 та фотокарточкани қўшиб тақдим қилинади.

Адрес: Тошкент шаҳар, Педагогическая кўчаси, 63-нчи уй. Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика институтининг қабул комиссияси.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент, Алексеев кўчаси, № 8. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Партия турмуши бўлими — 33468. Пропаганда бўлими — 31048. Маданият бўлими — 32036. Қишлоқ хўжалик бўлими — 34455. Саноат бўлими — 31226. Совет қурилиши бўлими—31638. Маҳаллий ахборот бўлими — 37604. Мухбирлар бўлими — 31638. Хатлар бўлими—32347. Э'лонлар бўлими — 37062. Секретариат — 34780 ва 33469. Коммутатор — 36334.

Р. 04654. «Қизил Ўзбекистон» ва «Правда Востока» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № 1113.